İŞKUR

2014

KONYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2014)

Bu Rapor

Konya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nce Hazırlanmıştır.

SUNUŞ

Günümüz ekonomik yapıları incelendiği zaman işgücünün mevcut durumu ve değişkenlerinin bu yapıları doğrudan etkilediği görülmektedir. Kaliteli istihdamı artırıcı politikalar ve çalışmalar hiç şüphesiz ekonomiye pozitif bir ivme kazandırmaktadır. İşsizliğin kabul edilebilir düzeylere düşürülmesi sadece ekonomide değil sosyo psikolojik olarak toplumlarda da bir güven duygusu oluşturmaktadır. Doğru bir şekilde iş ve çalışan eşleştirilmesinin yapılması üretim boyutunda verimliliği artıracağı gibi mutlu toplumun temel taşı olan mutlu bireylerin olmasını da sağlamaktadır. Tüm bu sebeplerden dolayı işgücü piyasasının tüm aktörlerinin ile doğru şekilde analiz edilmesi gerekmektedir.

Konya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2010 yılından bu yana düzenli olarak yapılan "İşgücü Piyasası Talep Araştırması" ilimiz işgücü piyasasının fotoğrafı olma özelliği taşımakta ve uygulanacak aktif işgücü programları hakkında bir kaynak oluşturmaktadır. İl genelinde 10+ istihdama sahip tüm işverenler ile yapılan görüşme neticesinde kendilerinin mevcut ve gelecekteki durumları hakkında bilgi sahibi olunması hedeflenmiştir. Çalışmanın sadece kaç kişi istihdam ediliyor sorusunda kalmayıp firmaların ihracat yapıları teşvik kullanma ve kreş imkânlarının olup olmamasına kadar incelenmesi, makro olarak taraflara bir bakış açısı kazandıracaktır. Ayrıca bu çalışma üniversite-sanayi işbirliğine, işverenlerin hangi alanda ve nitelikte elemana ihtiyaç duyduğunun tespit edilmesi noktasında katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Konya İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Muammer EROL
Konya Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye işgücü piyasası özelde de Konya işgücü piyasası; dinamik, aktif bir yapı sergilemektedir. Sürekli takip etmek ve gelişen ve değişen yapısına göre politikalar üretmek gerekmektedir.

İŞKUR hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmeti sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir.

Bu noktadan hareketle 2014 yılı 12 Mayıs- 27 Haziran döneminde, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 129 bin 065 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 110 bin 509'dur. İlimizde bu kapsamda 4.466 işyeri tespit edilmiş ve 4.065 işyerine ulaşılmıştır.

Bu çerçevede, hazırlanan 2014 yılı I. Dönem "Konya İşgücü Piyasası Talep Analizi" çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ömer TOKGÖZ
İl Müdür Vekili

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... **i**
ÖNSÖZ ..... **ii**
İÇİNDEKİLER ..... **iii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **iv**
GRAFİKLER LİSTESİ ..... **v**
KISALTMALAR ..... **vi**
YÖNETİCİ ÖZETİ ..... **vii**
GİRİŞ ..... **xi**
BİRİNCİ BÖLÜM **1**
1. İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **1**
1.1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 1
1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ **1**
1.2.1. KAYITLI İŞSİZ 1
1.2.2. AÇIK İŞLER 3
1.2.3. İŞE YERLEŞTİRMELER 4
1.2.4. MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 5
1.2.5. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 5
İKİNCİ BÖLÜM **7**
2. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **7**
2.1. AMAÇ VE YÖNTEM 7
2.2. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 9
2.3. İŞYERİ VERİLERİ 9
2.4. MEVCUT İSTİHDAM 15
2.5. AÇIK İŞLER 22
2.6. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
2.7. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 55
SONUÇ 61
KAYNAKÇA 63
EKLER 64
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 64
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 69
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 70
Ek 4- Ek Tablolar2014 yılı İŞKUR İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı .. 78

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 1
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014)* 2
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014)* 3
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014)* 4
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014)* 5
Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014)* 6
Tablo 7: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 9
Tablo 8: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları 14
Tablo 9: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları 15
Tablo 10 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları 16
Tablo 11 : Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılımı 18
Tablo 12: Ana Meslek Grupları İtibariyle Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 19
Tablo 13: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014)* 21
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayıları ve Açık İşlerin Dağılımı 22
Tablo 15: Sektörlere Ve Firma Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 25
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 26
Tablo 17: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 27
Tablo 18: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 28
Tablo 19: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 29
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 30
Tablo 21: Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 31
Tablo 22: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı 32
Tablo 23: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 33
Tablo 24: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı 34
Tablo 25: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 35
Tablo 26: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 37
Tablo 27: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Tablo 28: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı 40
Tablo 29: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 41
Tablo 30: İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanalının Dağılımı 42
Tablo 31: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı 43
Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 43
Tablo 33: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı 44
Tablo 34: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 44
Tablo 35: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı 45
Tablo 36: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı 46
Tablo 37: Türkiye TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımının Dönemler İtibariyle Karşılaştırması 47
Tablo 38: Konya TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 48
Tablo 39: Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı ve Oransal Dağılımı 49
Tablo 40: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 50
Tablo 41: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısı ve Toplam Çalışan Sayısına Oranı 50
Tablo 42: Mesleklere Göre TGÇ Dağılımı % 2013 – 2014 51
Tablo 43: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Durumu 52
Tablo 44: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılımı 53
Tablo 45: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı 54

Tablo 46: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Konya ile Türkiye Karşılaştırması 55
Tablo 47: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi Ve Net İstihdam Değişim Oranları 56
Tablo 48: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 57
Tablo 49: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 58
Tablo 50: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması 59
Tablo 51: Part Time Çalışma ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 60

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İşyeri Özellikleri 10
Grafik 2: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları 11
Grafik 3: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları 12
Grafik 4: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları 13
Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları 13
Grafik 6: Ana Meslek Grupları İtibariyle Cinsiyet Dağılımları (%) 20
Grafik 7: Türkiye'de ve Konya'da Sektörlere Göre Açık İş Oranları 24
Grafik 8: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı Konya-Türkiye 36
Grafik 9: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 38
Grafik 10: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 39
Grafik 11: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı 42

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. : Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) Konya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında Türkiye İstatistik Kurumu'nca tespit edilen Konya'daki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada tam sayım yöntemi ile çalışılmış ve Konya ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 4.466 işyeri bizzat ziyaret edilmiştir.

Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0'ye göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir.

İPTA Raporu hazırlanırken TÜİK verileri, İŞKUR verileri ve İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları kullanılmıştır. İPTA Raporu iki bölüm halinde hazırlanmış olup, birinci bölümde işgücü piyasasını etkileyen unsurlar olarak, Kuruma kayıtlı işsizler, açık işler ve işe yerleştirme hizmetlerimiz değerlendirilmiştir. İkinci bölümde ise amaç ve yöntem hakkında bilgiler verilip, işyerlerinin durumu ve mevcut istihdam yapısı incelenmiştir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) incelendiğinde;

TÜİK'in yayınladığı 2013 yılı İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergelerine göre İlimizde işgücüne katılma oranının %48,4, istihdam oranının %46,2 ve işsizlik oranının %4,7 olduğu görülmüştür. Karaman ilinden sonra işsizlik oranının en düşük olduğu il Konya olmuştur. Bu oran neredeyse doğal işsizlik sınırına yakındır.

İl Müdürlüğümüze 2013 yılında kayıt yaptıran işsizlerin sayısı 62.875, 2014 Ocak-Ağustos döneminde 60.065'tir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde; beden işçisi (genel), büro memuru ve temizlik görevlisi mesleklerindeki kayıtlı işsizlerin ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir.

İl Müdürlüğümüze intikal eden işgücü talepleri (açık işler) 2013 yılında 25.710, 2014 Ocak-Ağustos döneminde 16.945'tir. En fazla açık iş alınan ilk üç meslek beden işçisi (genel), temizlik görevlisi, gazaltı kaynakçısıdır.

İşe yerleştirme rakamları 2013 yılında 15.203 iken 2014 yılı Ocak-Ağustos döneminde 8.645'te kalmıştır. Beden işçisi (genel), temizlik görevlisi, beden işçisi (inşaat) işe yerleştirmesi yapılan ilk üç meslektir.

2014 yılı Ocak-Ağustos döneminde Aktif İşgücü Programları kapsamında 242 grup eğitim/program düzenlenmiş, 1.003 erkek, 939 kadın, toplam 1.942 kişi bu hizmetlerimizden faydalanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı işverenlerce en çok tercih edilen aktif işgücü programı olurken, Girişimcilik Programı da kayıtlı işgücü tarafından yoğun talep görmüştür.

Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalıp, belirli şartları taşıyan sigorta işsizlere sunulan işsizlik sigortası hizmetlerimizden 4.506 kişi faydalanmıştır. İşsizlik sigortası hizmetlerinden faydalananların mesleklere göre dağılımında yer alan ilk üç meslek beden işçisi (genel), temizlik görevlisi, büro memuru (genel)'dir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine bakıldığında;

-İlk üç sektör İmalat (%32,3), Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı(%23,8), İnşaattır(%16,6).

-10+ istihdamlı işyerlerinde tamsayım yapılması amaçlanmış, ancak araştırma sonunda işyerlerinin %74'ünün 10+ istihdamlı olduğu tespit edilmiştir.

-İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri oranının %40 olduğu, %29'unun eleman temininde İŞKUR'u tercih etmiştir. Teşvikler alıp İŞKUR'dan yararlananların oranının %72 olduğu görülmektedir. İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin sektörel dağılımında en yüksek oranın imalat sektörü olduğu söylenebilir.

-İşyerlerinin %48'inin servis imkânı olduğu, kreş imkânı olan, eğitim düzenleyen işyerlerinin %1'in altında kaldığı görülmektedir.

-Mevsimlik ve part-time çalışma ise pek tercih edilmemektedir.

-Kuruluş yıllarına göre işyerlerinin dağılımda ilimizde yoğunluğu olan imalat sektöründe 5-9 yıl aralığındaki firmalar olduğu, %54'ünün 14 yıl ve altında geçmişi olduğu, yoğunluk bakımından ikinci sırada yer alan toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe de durumun benzer olduğu söylenebilir. Ancak üçüncü sıradaki sektör olan inşaat sektöründeki işyerleri çok daha yeni firmalardır.

- Çalışan sayılarına ve çalışan sayısı oranlarına göre sektörlerin sıralaması da imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve inşaat şeklinde sıralanmıştır.

-Çalışanların cinsiyete göre dağılımında; insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde çalışanların %55'inin, eğitim sektöründe çalışanların %42,7'sinin, finans ve sigorta faaliyetlerinde çalışanların %31,4'ünün kadın olduğu görülür. Erkek işgücünün yoğunlaştığı sektörler de %96,4 ile inşaat, %96,2 ile madencilik ve taş ocakçılığı, %93,6 ile ulaştırma ve depolamadır.

İhracat yapan işyerlerinin sektörel yoğunluğu imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve inşaat şeklinde sıralanmıştır.

2014 yılı İPTA sonuçlarına göre açık iş oranı %3,5'te kalmış ve açık iş sayıları imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve inşaat sektörleri şeklinde sıralanmıştır. Açık işlerin sektörlere ve cinsiyete göre dağılımını incelediğimizde, diğer hizmet faaliyetleri (%100), madencilik ve taş ocakçılığı (%94,4), inşaat (%91,8) sektörlerinde faaliyet gösteren ve açık işi olan işyerlerinin erkek ağırlıklı eleman tercihleri dikkat çekmektedir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe açık işi olan işyerlerinin eleman temininde cinsiyeti önemsemediği görülmektedir.

Meslek gruplarına göre açık iş oranları sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (%5), hizmet ve satış elemanları (%3,4), tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (%3,3), teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları(%3.3) olarak dağılmıştır. Meslekler bazında açık işler incelendiğinde ilk üç mesleğin gazaltı kaynakçısı, beden işçisi (genel), CNC torna tezgahı operatörü olduğu görülür.

İşverenlerinin eleman temininde kullandıkları yöntemler incelendiğinde akraba, eş, dostun önemini koruduğunu, bunu gazete ilanlarının takip ettiğini görmekteyiz. İŞKUR eleman temininde üçüncü sırada yer almaktadır.

Eğitim durumuna göre açık işleri incelediğimizde açık işlerin büyük kısmı vasıfsız ve yarı vasıflı işler olduğundan eğitim durumunu vurgulayacak bir sonuç çıkmamıştır. İşverenlerinin tercihlerini eğitimden yana değil, yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, fiziki ve bedensel yeterlilik ve iş ahlakına sahip olma gibi becerilerden yana kullandığı görülmektedir. Konya işgücü piyasasında ağırlığı olan ihracatçı firmaların işgücü temininde dikkat ettikleri beceri ve yetkinlikler genel firma beklentileri ile uyuşmaktadır.

Araştırma kapsamında yer alan işyerlerini istihdam ettikleri çalışan sayısına göre tasnif ettiğimizde açık iş verme oranının en fazla 50-249 çalışan sayısına sahip firmalarda olduğu görülmektedir. Öte yandan toplam açık iş sayısına baktığımızda yoğunlaşmanın 10-49 çalışan sayısına sahip firmalarda olduğu, bu yoğunlaşmanın da işyeri sayısının fazlalığından kaynaklandığı söylenebilir.

25 yaş üzeri firmalarda açık iş verme oranı %34,2 ile en yüksek seviyededir. Ekonomik faaliyetine yeni başlamış firmaların da açık iş verme oranı %23,8 ile azımsanmayacak seviyededir.

İşverenler bazı mesleklerde eleman bulmakta sıkıntı yaşamaktadır. Araştırmada, temininde güçlük çekilen meslekler ve temininde güçlük çekme nedenleri incelenmiştir.

Temininde güçlük çekilen meslekler; gazaltı kaynakçısı, beden işçisi (genel), CNC torna tezgahı operatörü, dökümcü (metal), şoför-yük taşıma, makineci (dikiş),tornacı, temizlik görevlisi, plastik enjeksiyon üretim elemanı, satış danışmanı araştırma sonucunda çıkan ilk on meslektir. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, meslekte işe başvuru yapılmaması eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin

başında gelmektedir. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, önerilen ücretin az bulunması da iş arayanlar tarafından yani arz tarafından kaynaklanan nedenlerdir

2012 ve 2013 yıllarında yapılan araştırmalarda temininde güçlük çekilen mesleklerin benzer olması, sorunun çözümünün kısa vadede olamayacağının bir göstergesidir. İşgücü piyasasının planlanmasının sorun ortaya çıktıktan sonra yapılmaya çalışılması var olan sorunun çözümünü hem güçleştirmekte hem de daha uzun zaman almaktadır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri; çalışandan kaynaklanan, çalışma ortam ve koşullarından kaynaklan, işverenden kaynaklanan nedenler olarak kategorize edilebilir. İlimizde sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, inşaat sektörleri bazı mesleklerin temininde ciddi güçlükler çekmektedir. Temininde güçlük çekilen meslek gruplarını sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, nitelik gerektirmeyen meslekler olarak sıralanabilir.

Araştırma kapsamında, işverenlerin önümüzdeki bir yıl içerisindeki istihdam beklentileri değerlendirilmiştir. Artış ve azalışlara dayalı olarak net istihdam beklentisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Gaz altı kaynakçısı, beden işçisi (genel), güvenlik görevlisi, CNC torna tezgahı operatörü, su kanalı işçisi, temizlik görevlisi, pazarlamacı, şoför-yük taşıma, makine montaj işçisi mesleklerinde net istihdam artışı beklendiği görülmüştür. Matematik öğretmeni-ortaöğretim, biyoloji öğretmeni-ortaöğretim, kimya öğretmeni-ortaöğretim, matematikçi, fizik öğretmeni-ortaöğretim, Türkçe öğretmeni, diğer madenciler ve taş ocakçılar, doğal taşları işleme ustası, inşaat elemanları kalıpçısı (makineyle) mesleklerinde net istihdam azalışı beklenmektedir. Net istihdam beklentisi negatif olan tek sektör Eğitim'dir.

GİRİŞ

En iyi çalışma kuramları, en iyi iktisat teorileri, en iyi iktisatçılar bile, işveren ve çalışan insanların iktisadi davranışları ile ortaya koydukları gerçekleri ifade etmekte bazen yetersiz kalabilir. Bu yüzden işgücü piyasasını anlamak için bizzat piyasayı oluşturan tarafların bilgisine başvurmak; geleceği tahmin etmek ve buna göre politika üretmek açısından bir zorunluluk arz etmektedir.

İşgücü Piyasasında söz sahibi olmak, karar alma noktasında olanlara bilgi aktarmak, politika yapıcılara veri hazırlamak istiyorsanız piyasa hakkında sağlıklı ve güncel bilgilere sahip olmanız gereklidir. İşveren talepleri ve iş arayanların emeklerini sunumu iyileştirilmiş piyasa şartlarında karşılaştırılabilirse hem işverenler istediği işgücüne kavuşabilecek hem de işsizlik daha da aşağıya çekilebilecek dahası nitelikli istihdam gerçekleştirilebilecektir.

Daha önceki İşgücü Piyasası Araştırma Raporları incelendiğinde işverenlerin niteliksiz işgücünü temin etmekte bile zorlandıkları tespit edilebilecektir. Yine gün geçmiyor ki " çalıştıracak işçi bulamıyoruz" serzenişleri medyada yer almasın. Ancak öte yandan TÜİK tarafından her 3 ayda bir yayımlanan Hane halkı İşgücü Anketlerinde iş arayanların sayısı milyonla ifade edilmektedir.

Bu durumda işverenleri ve iş arayanları tatmin edecek bir işgücü piyasası oluşturulmalıdır. İnsanlar daha iyi yaşam koşullarına kavuşmak amacıyla çalışmaktadır. Çalışma koşullarındaki iyileştirme, şahsi kazancın verimliliğe göre artması, iyileştirilen sosyal haklar motivasyonu artırarak iş yerine olan bağlılığı güçlendirecektir. Böylece memnuniyeti artan çalışan işyerinde daha başarılı olacaktır. Unutulmamalıdır ki her çalışan aynı zamanda bir tüketicidir. Çalışanın daha yüksek gelire sahip olması demek daha yüksek tasarruf ve daha yüksek tüketim demektir.

Öyleyse, hem kamu otoritesi hem de işveren müşevvik yani teşvik eden olmalıdır. Görülmektedir ki sadece işgücünü eğitmek, meslek sahibi yapmak onu çalışmaya teşvik etmemektedir. Aynı zamanda insanımıza; çalışarak kazanmanın en güzel hasletlerden biri olduğu, alın terinin kutsallığı, insana kendi emeğinden daha güzelinin olmadığı gibi hasletler de kazandırılmalıdır.

Daha iyi yaşam kalitesine kavuşmak için muhtaç olduğumuz mal ve hizmet üretimi belli bir zaman diliminde gerçekleşir. Üretim için; yatırım, işbölümü, makine tesisat, beyin ve beden gücü ve nihayet organizasyon gereklidir. Organizasyon şartlarını iyileştirmek çalışmak

isteyen insanların şevkini artıracak, üretimi teşvik edecek daha nitelikli mal ve hizmet üretimi rekabet edilebilirliği artıracaktır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması piyasa aktörlerinden işverenlerin talep ettikleri işgücünün hangi nitelikte olmasını istediklerini tespiti açısından önemlidir. Ancak iyi işlerlikteki bir piyasanın işgücü arzının beklentileri hakkında da bilgi sahibi olması gerekir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1.1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Ülkemiz ekonomisinde yaşanan olumlu gelişmeler İlimiz ekonomisinde de kendisini göstermektedir. Tablodan da görüleceği üzere yıllar itibariyle istihdam oranı artmakta, işsizlik oranı ise düşmektedir. Öyle ki İlimizdeki işsizlik oranı neredeyse doğal işsizlik oranı olan %5'e yakındır. Ancak tabloda gözden kaçırılmaması gereken önemli bir nokta işgücüne katılım oranının son beş yıl içerisinde düştüğüdür. İstihdam oranı ise durgun bir seyir göstermektedir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı %	İstihdam Oranı %	İşsizlik Oranı %
2008	50,3	45,0	10,7
2009	51,6	46,1	10,8
2010	50,7	46,5	8,2
2011	49,0	45,6	6,9
2012	48,4	45,4	6,2
2013	48,4	46,2	4,7

Kaynak: TÜİK

1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ

1.2.1. KAYITLI İŞSİZ

İl Müdürlüğümüze kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde 2013 ve 2014 yılı verileri birbirlerine yaklaşık değerler vermektedir. Hizmetler sektörüne yönelik meslekli ya da mesleksiz kayıtlar sayıca daha fazladır. İşgücü piyasasında halen beden işçisi mesleğindeki işgücüne talebin var olduğu araştırmalarla ulaşılan sonuçlarda görülmektedir. İlimizde işsizliğin en büyük sebeplerinden biri de mesleksizliktir. En kısa sürede eğitim-istihdam bağlantısının piyasa şartları göz önüne alınarak güçlendirilmesi gerekmektedir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014)*

2013		2014*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**	**Meslek**	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	10.456	Beden İşçisi (Genel)	8.147
Büro Memuru (Genel)	3.295	Büro Memuru (Genel)	2.973
Beden İşçisi (Temizlik)	3.266	Temizlik Görevlisi	2.592
Temizlik Görevlisi	2.331	Beden İşçisi (Temizlik)	2.552
Sekreter	1.452	İşletmeci	1.490
Şoför-Yük Taşıma	1.421	Şoför-Yük Taşıma	1.431
Satış Danışmanı	1.250	Sekreter	1.409
Ön Muhasebeci	1.230	Ön Muhasebeci	1.257
Şoför (Yolcu Taşıma)	1.168	Reyon Görevlisi	1.211
Reyon Görevlisi	1.043	Satış Danışmanı	1.098
Kasiyer	962	Şoför (Yolcu Taşıma)	932
İşletmeci (Genel)	898	Kasiyer	930
Aşçı	883	Aşçı	852
Pazarlamacı	783	Satış Temsilcisi / Plasiyer	805
Muhasebeci	747	Muhasebeci	748
Çaycı	685	Pazarlamacı	717
Güvenlik Görevlisi	615	Çaycı	639
Garson (Servis Elemanı)	609	Güvenlik Görevlisi	614
Satış Temsilcisi / Plasiyer	572	Garson (Servis Elemanı)	612
Kamyonet Şoförü	508	Aşçı Yardımcısı	449
Diğer	28.701	Diğer	28.607
Toplam	**62.875**	**Toplam**	**60.065**

Kaynak: İŞKUR

**Ağustos sonu itibariyle*

1.2.2. AÇIK İŞLER

Aşağıdaki tabloda 2014 yılı açık işlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde işgücü taleplerinin genelde aynı meslekler etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. 2014 yılı içerisinde ilimizde yerleşik firmalardan İl Müdürlüğümüze ulaşmış açık işlerin sayısı hem sekizinci ay sonu verileri hem de işsizlik oranındaki düşüş nedeniyle azalmıştır.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
Meslek	**Açık İş**	**Meslek**	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	8.620	Beden İşçisi (Genel)	5.405
Beden İşçisi (Temizlik)	3.349	Temizlik Görevlisi	2.076
Temizlik Görevlisi	1.383	Gaz Altı Kaynakçısı	528
Gaz Altı Kaynakçısı	652	Beden İşçisi (İnşaat)	473
Güvenlik Görevlisi	644	Reyon Görevlisi	348
Reyon Görevlisi	570	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	331
Büro Memuru (Genel)	401	Ön Muhasebeci	264
Kasiyer	354	Satış Danışmanı	250
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	351	Aşçı	242
Satış Danışmanı	325	Güvenlik Görevlisi	234
Ön Muhasebeci	290	Garson (Servis Elemanı)	218
Satış Temsilcisi / Plasiyer	274	Şoför (Yolcu Taşıma)	218
Pazarlamacı	269	Büro Memuru (Genel)	209
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	254	Sekreter	199
Aşçı	236	Şoför-Yük Taşıma	181
Sağlık Memuru	232	Kasiyer	170
Hemşire	227	Satış Temsilcisi / Plasiyer	168
Sekreter	223	Beden İşçisi (Temizlik)	167
Garson (Servis Elemanı)	192	Terzi	140
Elektrikçi (Genel)	182	Pazarlamacı	138
Diğer	6.682	Diğer	4.986
Toplam	**25.710**	**Toplam**	**16.945**

Kaynak: İŞKUR

**Ağustos sonu itibariyle*

1.2.3. İŞE YERLEŞTİRMELER

2014 yılı Ocak-Ağustos dönemi işe yerleştirme verilerinin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde daha fazla istihdamın gerçekleştirildiği görülmektedir. Oysa ki işverenler nitelikli personel bulmakta zorlandıklarını her defasında dile getirmektedirler. 2013 ve 2014 yılı iş yerleştirme rakamları karşılaştırıldığında 2014 yılı için bir azalmanın görüldüğü söylenebilir. Ancak 2014 verilerinin ağustos sonu itibariyle olduğu dikkatten kaçmamalıdır. 2014 yılı işe yerleştirmelerde hizmetler sektörüne yönelik mesleklerin ağırlıkta olduğu söylenebilir.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

2013		2014*	
Meslek	İşe Yerleştirme	Meslek	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	6.175	Beden İşçisi (Genel)	4.115
Beden İşçisi (Temizlik)	2.941	Temizlik Görevlisi	693
Temizlik Görevlisi	1.022	Beden İşçisi (İnşaat)	405
Güvenlik Görevlisi	527	Şoför (Yolcu Taşıma)	386
Reyon Görevlisi	525	Reyon Görevlisi	242
Büro Memuru (Genel)	250	Makinist-Tren	170
Kasiyer	240	Satış Danışmanı	123
Sağlık Memuru	220	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	98
Satış Danışmanı	158	Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi	85
Perakende Satış Elem. (Gıda)	138	Çikolatalı Ürünler İmalat İşçisi	77
CNC Torna Tezgâhı Op.	123	Gaz Altı Kaynakçısı	71
Gaz Altı Kaynakçısı	120	Beden İşçisi (Temizlik)	69
Satış Temsilcisi / Plasiyer	120	Büro Memuru (Genel)	69
Ayakkabı İmalatçısı	114	Kasiyer	69
Satış Temsilcisi (End. Ür.)	107	Garson (Servis Elemanı)	65
Beden İşçisi (İnşaat)	106	Güvenlik Görevlisi	65
Sekreter	87	Aşçı	60
Şoför-Yük Taşıma	69	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	58
Elektrikçi (Genel)	63	Sekreter	57
Ön Muhasebeci	61	Satış Temsilcisi / Plasiyer	57
Diğer	2.037	Diğer	1.611
Toplam	**15.203**	**Toplam**	**8.645**

Kaynak: İŞKUR

**Ocak-Ağustos*

1.2.4. MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Kurumumuz mesleki eğitim faaliyetleri çerçevesinde 2014 yılı Ocak-Ağustos döneminde 242 kurs/program düzenlenmiş olup 1.942 kişi yararlanmıştır. Bu dönemde işbaşı eğitim programları(İEP) ve girişimcilik programı tercih edilmiştir. İşverenin çalıştıracağı kişiyi, çalışanın ise firma ve yapacağı işi tanımasına ortam hazırlaması açısından önemli olan işbaşı eğitim programının daha geniş tabanlarda tanıtımının yapılarak ön plana çıkarılması nitelikli istihdama temel olması bakımından yararlı olacaktır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*)

Kurs Türü	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
İş.Yet.Kurs/İstihdam Garantili	4	12	63	75
İş.Yet.Kurs/İstihdam Garantisiz	2	34	1	35
İşbaşı Eğitim Programı (İEP)	199	462	502	964
UMEM Projesi	12	119	80	199
UMEM Projesi/İEP	3	82	35	117
Girişimcilik	18	271	193	464
Engelli Kursları	4	23	65	88
Toplam	242	1.003	939	1.942

Kaynak: İŞKUR

**Ağustos sonu itibariyle*

1.2.5. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

Çalışanların işsiz kaldığı dönemlerde asgari ihtiyaçlarını karşılamak üzere belirli şartların yerine getirilmesi halinde ödenen işsizlik ödeneğinden söz konusu dönemde 4.506 kişi faydalanmıştır. İşsizlik ödeneğinden yararlanan kişiler bu dönem içerisinde durumlarına uygun olan işgücü taleplerine ve meslek edindirme kurslarına da yönlendirilebilmektedir. Kurum tarafından yapılan çağrılara icabet ederek durumlarına uygun olan taleplere sebepsiz olarak gitmeyen vatandaşların işsizlik ödeneği durdurulmaktadır. Hak edenlerin mesleksel dağılımları incelendiğinde hizmetler sektörüne yönelik meslek erbabının çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014)*

2014*	
Meslek	**İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler**
Beden İşçisi	735
Temizlik Görevlisi	173
Büro Memuru (Genel)	160
Şoför	201
Muhasebeci	222
Satış Danışmanı	92
Aşçı	89
Güvenlik Görevlisi	71
Pazarlamacı	68
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	59
Diğer Meslekler	2.636
Toplam	**4.506**

Kaynak: İŞKUR

**Ağustos sonu itibariyle*

İKİNCİ BÖLÜM

2. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

2.1. AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 2014 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1" kapsamında,

Temel işletme bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)

Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

2.2. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İl genelinde araştırma kapsamına giren işyerlerinin sektörel görünümü ve bu işyerlerinde çalışanların mesleklere ve cinsiyetlere göre dağılımının incelendiğinde; İşyerlerinin sektörlere göre dağılımı, firmaların istihdam yapısı, ihracat ve yabancı ortaklık durumları incelenmiştir.

2.3. İŞYERİ VERİLERİ

12 Mayıs- 27 Haziran 2014 referans döneminde yapılan araştırma 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmesi hedeflenmişti ancak araştırma sonucunda hedef kitlenin % 74'ünün 10+ istihdamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörlere göre işyeri sayıları	1-9	10-49	50-249	250+	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,6	70,7	8,7	0,0	0,8
İmalat	10,7	70,2	17,7	1,4	32,3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	12,5	25,0	37,5	25,0	0,2
Su temini; kanalizasyon, atık yön. ve iyileştirme faal.	0,0	58,3	29,2	12,5	0,2
İnşaat	42,5	49,0	8,1	0,3	16,6
Toptan ve perakende ticaret[2]	30,4	64,6	4,7	0,3	23,8
Ulaştırma ve depolama	31,3	60,7	7,2	0,9	5,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	27,1	64,4	8,6	0,0	3,5
Bilgi ve iletişim	18,8	68,8	12,5	0,0	0,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	34,4	59,4	6,3	0,0	0,9
Gayrimenkul faaliyetleri	26,9	69,2	3,8	0,0	0,6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	35,4	60,5	4,1	0,0	4,2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	29,1	32,2	26,5	12,2	3,3
Eğitim	19,4	70,2	9,7	0,7	3,2
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	9,8	72,9	11,9	5,4	2,2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	41,7	50,0	8,3	0,0	0,3
Diğer hizmet faaliyetleri	57,3	40,2	2,4	0,0	2,0
Toplam	25,7	62,1	10,9	1,2	100,0

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimizde faaliyet gösteren firmaların sektörel dağılımı incelendiğinde imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu oran %50'den fazladır. Son dönemde ekonomik yapı içerisinde adından çokça söz ettiren inşaat sektörü toplam firmaların %16,6'sını barındırmaktadır. Bütün sektörlerde

[2] Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı

faaliyet gösteren firmaların 10-49 kişi istihdam eden firmaların yoğunlukta olduğu 250+ istihdamlı firmaların ise hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmalar olduğu tespit edilmektedir.

Grafik 1: İşyeri Özellikleri

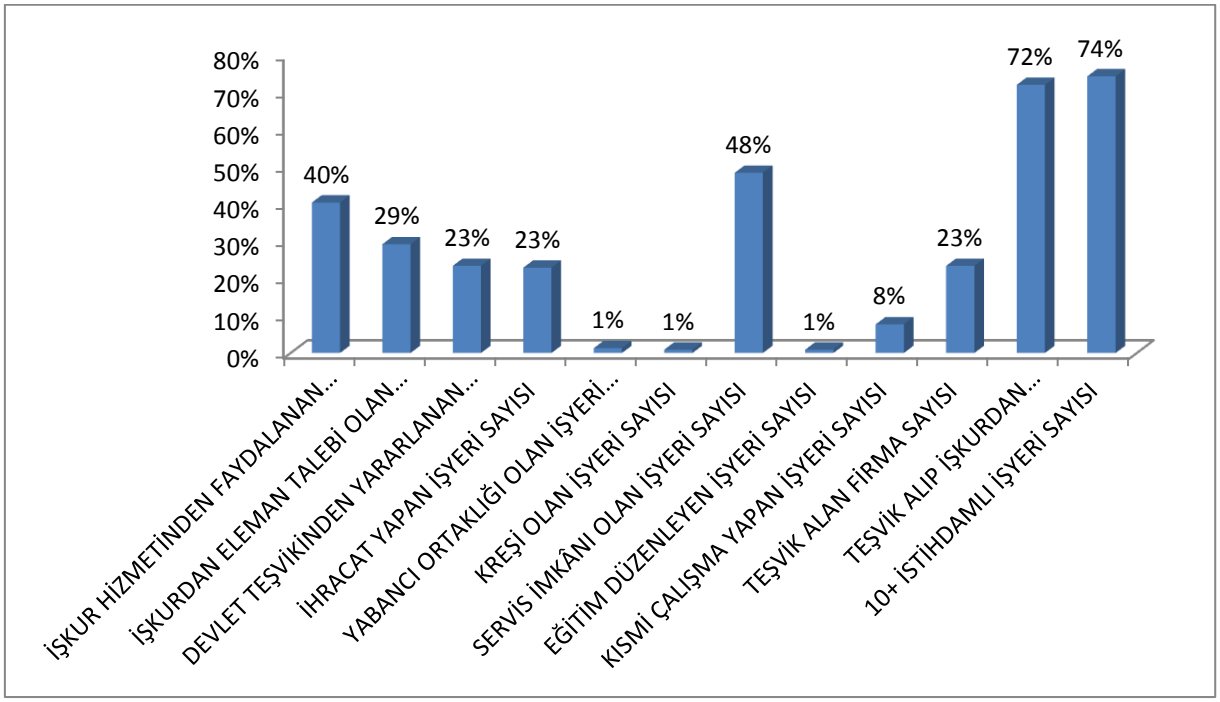

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamındaki işyerlerinden % 40'ı Kurumumuz hizmetlerinden faydalanmaktadır. Amacımız yararlanıcı sayısını daha da arttırmaktır. Bu çalışmada dikkat çeken bir diğer husus da eğitim düzenleyen, kreşi olan, yabancı ortaklığı bulunan işyeri sayısının son derece az olmasıdır. Buna karşılık teşvik alıp İŞKUR'dan faydalanan firma sayısı oldukça yüksektir. Çalışanlarına servis imkânı sunan firma oranı %48'de kalmıştır. Kurum hizmetlerinin tanıtımı ve yaygınlaştırılması amacıyla iş yeri ziyaret programları her sene başında hazırlanarak yıl içerisinde uygulanmaktadır. Ayrıca istihdam fuarları ile iş arayanı ve işvereni bir araya getirerek reel bir işgücü piyasası oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Grafik 2: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları

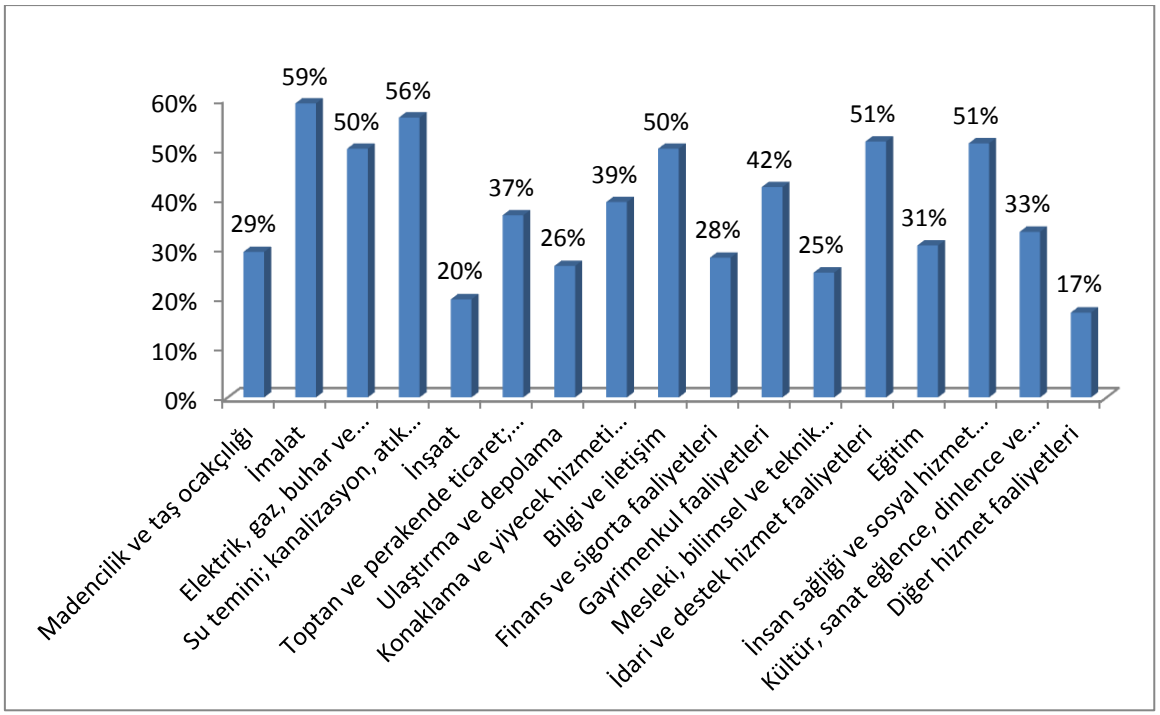

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimizde yerleşik firmaların %32,3'ü imalat sektöründe yer almakta ve bunların %59'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu sektörü su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri izlemektedir. Ancak ilimizdeki bu sektörün yoğunluğu %0,2'dir. Sonuç olarak sektörlere göre işyeri sayısı oranları ile İŞKUR'dan faydalanma oranları paralellik göstermemektedir. Kurum hizmetlerinden diğerlerine göre daha az faydalandığı tespit edilen inşaat ve diğer hizmet faaliyetleri gibi sektörlerde çalışma süreleri mevsime endekslidir. Bu nedenle Kurumumuzdan daha az hizmet almaktadırlar. Ancak Kurumumuzun önceliği işgücü piyasasında faaliyet gösteren firmaların ve iş arayanların tamamına yakınının kayıt altına alınmasıdır. Çalışmalar bu yönde organize edilmektedir.

Grafik 3: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları

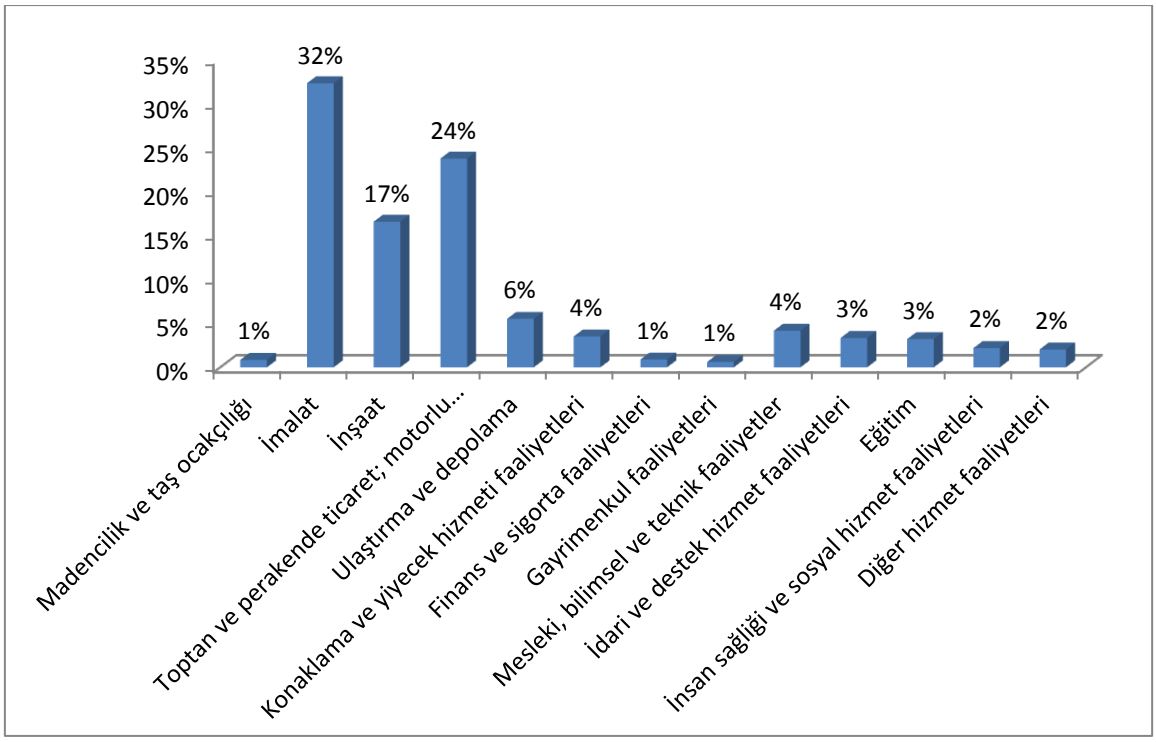

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimiz yaklaşık 1,5 milyar dolarlık ihracat rakamı ile Anadolu' da parlayan şehirler arasında yer almaktadır. Sektörlere göre ihracat yapan işyeri sayısı oranları aşağıdaki grafikte verilmiştir. İmalat sektörünü, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı izlemektedir.

Grafik 4: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

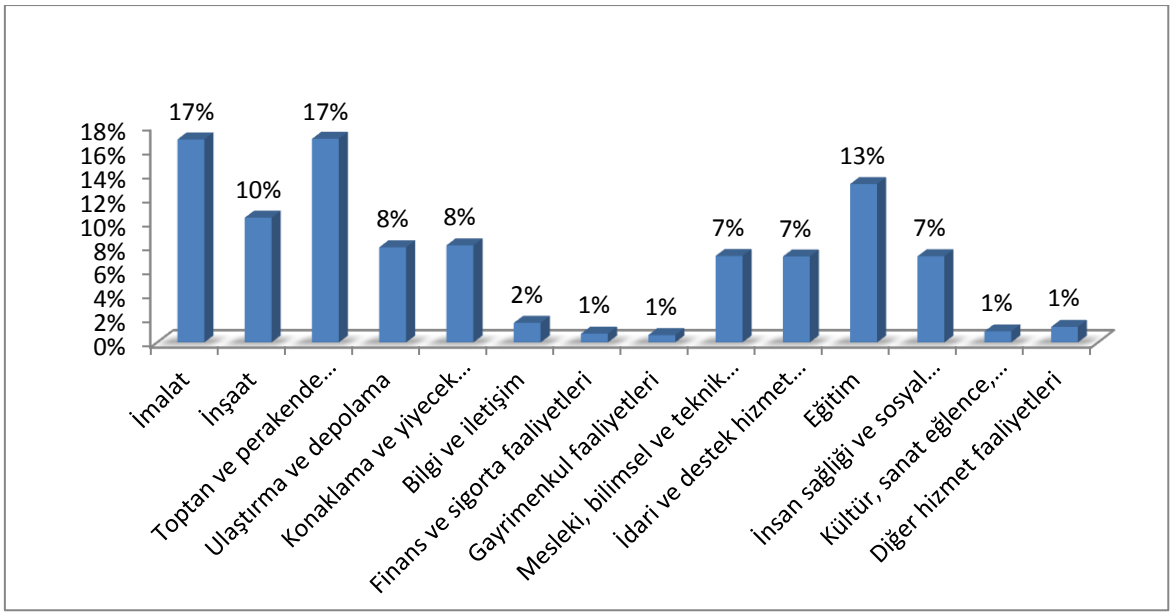

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında ziyaret edilen işyerleri arasında imalat ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet gösteren firmaların %17 si part-time istihdam gerçekleştirmektedir. Bu tür çalışma sistemi araştırma sonuçlarına göre ilimizdeki işyerlerince çok fazla tercih edilmemektedir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

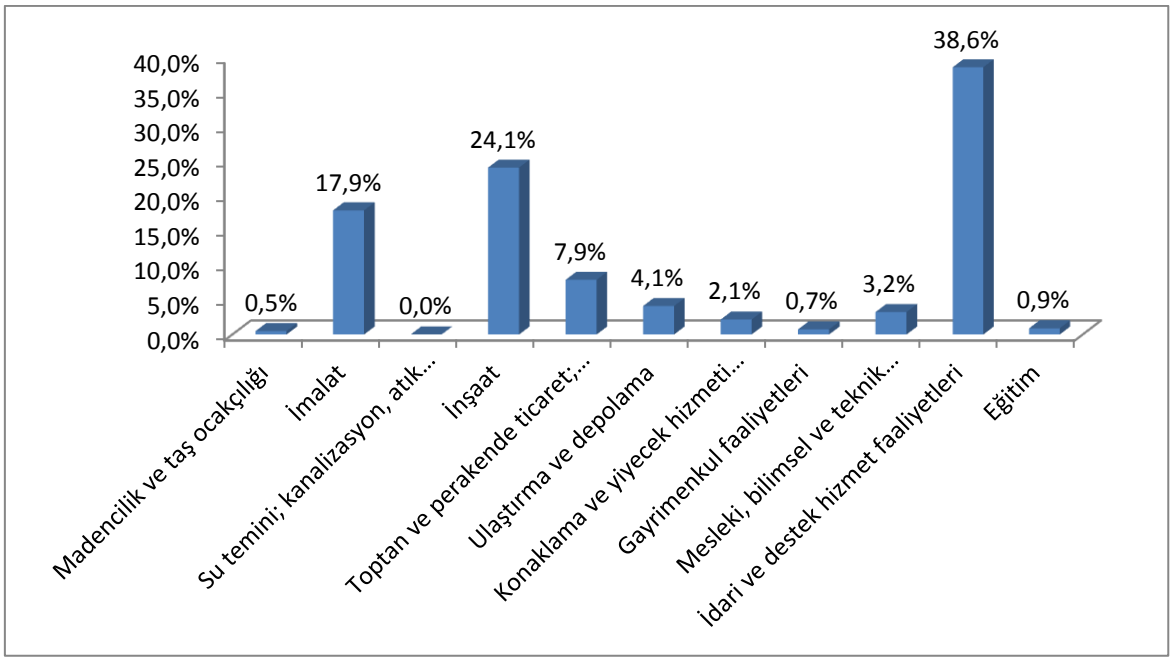

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Genelde mahalli idarelerin mevsimlik çalışmaları işveren-alt işveren ilişkisi ile yürütülmektedir. Bu alandaki firmalar idari ve destek hizmetleri faaliyetleri sınıfında yer almaktadır. Mevsimlik çalışmanın niteliği işin niteliğinden öte iş ilişkisi ile bağlantılıdır.

Tablo 8: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları

Sektörler	Şirket Yaşı					
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	5,9%	38,1%	14,7%	32,4%	2,9%	5,9%
İmalat	15,0%	21,1%	17,5%	17,8%	14,1%	14,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	25,0%	50,0%	12,5%	12,5%	0,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	29,2%	27,1%	0,0%	43,8%	0,0%	0,0%
İnşaat	37,8%	28,2%	12,7%	9,6%	7,8%	3,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	16,9%	21,3%	17,8%	20,0%	15,2%	8,9%
Ulaştırma Ve Depolama	21,1%	20,2%	19,7%	20,2%	11,5%	7,3%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	27,8%	22,6%	16,8%	6,6%	6,4%	19,7%
Bilgi Ve İletişim	12,5%	25,0%	0,0%	18,8%	18,8%	25,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	9,4%	34,4%	9,4%	18,8%	3,1%	25,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	38,5%	26,9%	19,2%	3,8%	7,7%	3,8%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	33,0%	26,9%	8,9%	15,6%	8,4%	7,2%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	31,6%	39,9%	13,1%	8,5%	5,4%	1,4%
Eğitim	17,1%	29,1%	22,4%	14,2%	7,5%	9,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	26,1%	42,4%	17,4%	9,8%	2,2%	2,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	33,3%	8,3%	25,0%	0,0%	16,7%	16,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17,1%	19,5%	12,2%	4,9%	15,9%	30,5%
Genel Toplam	**21,8%**	**24,2%**	**16,3%**	**15,8%**	**11,7%**	**10,3%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında yer alan firmaların genel olarak yeni kurulduğu, 25 yılını dolduran firmaların ise daha ziyade hizmetler sektöründe yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Son dönemde ekonomik gelişmelere uygun olarak Gayrimenkul faaliyetleri, İnşaat ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde genç firmaların yoğunlaştığı görülmektedir. İmalat sektöründe faaliyet gösteren firmaların ilerleyen yıllarda oranlarının azaldığı yapılan araştırma ile tespit edilmiştir.

2.4. MEVCUT İSTİHDAM

Tablo 9: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları

Sektörler	Çalışan Sayısı	Çalışan Say. Oranları
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	901	0,7%
İmalat	57.857	43,2%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	1.541	1,2%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	940	0,7%
İnşaat	15.327	11,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	20.128	15,0%
Ulaştırma Ve Depolama	5.740	4,3%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3.488	2,6%
Bilgi Ve İletişim	414	0,3%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	670	0,5%
Gayrimenkul Faaliyetleri	490	0,4%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	3.015	2,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13.115	9,8%
Eğitim	3.841	2,9%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5.142	3,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	196	0,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1.091	0,8%
Genel Toplam	133.895	100%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında Konya ilinde tarım dışı sektörlerde faaliyet gösteren özel kesim yerel birimlerde toplam 133 bin 895 kişi istihdam edilmektedir. Çalışanlar ağırlıklı olarak; imalat, toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörlerinde istihdam edilmektedirler. Konya'da istihdam edilen her 100 kişiden 70'i imalat, toptan ve perakende ticaret, inşaat sektörlerinden birinde istihdam edilmektedir. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi İmalat sektörüdür ancak çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'dekinden çok yüksektir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların %36'sı iken bu oran Konya'da %43'e yükselmektedir. Konya ilinde çalışanların yarıya yakınının İmalat sektöründe istihdam edilmesinde ilin ekonomik yapısının önemli bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Toplam istihdam içerisinde ağırlığı nispeten daha düşük olan sektörler ise sırasıyla; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Bilgi ve İletişim, Gayrimenkul Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri'dir. İlgili sektörlerde istihdam edilenlerin Konya'daki toplam istihdam içerisindeki ağırlığı %3,5'tir. Türkiye genelindeki toplam istihdam içerisinde ağırlığı nispeten daha düşük olan sektörler ise sırasıyla; %0,3 ile Kültür, Sanat, Eğlence,

Dinlence ve Spor, %4 ile Su Temini; Kanalizasyon, atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, %0,5 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve Gayrimenkul Faaliyetleri'dir. Başka bir deyişle, ilgili sektörlerde istihdam edilenlerin Türkiye genelinde istihdam edilenler içerisindeki ağırlığı %1,7'dir.

İlimizdeki mevcut istihdam yapısı sektörel açıdan değerlendirildiğinde imalat sektörünün en fazla istihdam sağladığı, imalat sektörünü Toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörünün takip ettiği görülmektedir.

Tablo 10 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	İşveren Sayısı	Ortalama Çalışan Sayısı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	901	36	25
İmalat	57.857	1.387	42
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1.541	8	193
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	940	8	117
İnşaat	15.327	712	22
Toptan ve Perakende Ticaret	20.128	1.020	20
Ulaştırma ve Depolama	5.740	237	24
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3.488	151	23
Bilgi ve İletişim	414	17	24
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	670	38	18
Gayrimenkul Faaliyetleri	490	26	19
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3.015	179	17
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13.115	143	92
Eğitim	3.841	138	28
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5.142	94	55
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	196	12	16
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1.091	87	13
Genel Toplam	**133.895**	**4.293**	31

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimizde yerleşik firmalar sayısal olarak imalat sektöründe yoğunlaşmıştır. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ortalama 42 işçi istihdam etmektedir. Öte yandan firma sayısı az, çalışan sayısı fazla olan Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde faaliyet gösteren firmalarında işgücü yoğunluğu fazladır.

Ortalama çalışan sayısının sektörlere göre dağılımına bakıldığında ortalama çalışan sayısının en yüksek olduğu sektörün Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı

olduğu görülmektedir. Konya genelinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe faaliyet gösteren 8 yerel birim bulunmakta ve bu firmalarda toplam 1.541 kişi istihdam edilmektedir. Başka bir deyişle, Konya genelinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe ortalama 193 kişi çalışmaktadır. İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında derlenen veriler il genelinde söz konusu sektörde faaliyet gösteren firmaların, çalışan sayısı bakımından önemli bir büyüklüğün üzerinde olduğuna işaret etmektedir. Konya'da Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren 8 firma bulunmakta ve bu firmalarda toplam 940 kişi istihdam edilmektedir. Başka bir deyişle, Konya genelinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe ortalama 117 kişi çalışmaktadır. Benzer biçimde, araştırma kapsamında derlenen veriler il genelinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren firmaların çalışan sayısı bakımından önemli bir büyüklüğün üzerinde olduğuna işaret etmektedir. Konya'da ortalama çalışan sayısının yüksek olduğu üçüncü sektör, İdari ve destek hizmet faaliyetleridir. Konya'da İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren 143 firma bulunmakta ve bu firmalarda toplam 13.115 kişi istihdam edilmektedir. Başka bir deyişle, Konya genelinde İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe ortalama 92 kişi çalışmaktadır. Ortalama çalışan sayısının düşük olduğu sektörler ise sırasıyla; diğer hizmet faaliyetleri, kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerdir. Konya genelinde diğer hizmet faaliyetleri sektöründe 87 işyerinde 1.091 kişi çalışmakta olup bir işyerinde ortalama 13 kişi istihdam edilmektedir. Araştırma kapsamında Konya ilinde 4.293 işyerinde 133 bin 895 çalışan bulunmakta olup her bir işyerinde ortalama 31 kişi istihdam edilmektedir .

Tablo 11 : Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılımı

Sektörler	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Erkek Çal.Or.	Kadın Çal.Or.
Madencilik ve taş ocakçılığı	867	34	901	96,2%	3,8%
İmalat	52.599	5.257	57.857	90,9%	9,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.407	134	1.541	91,3%	8,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	832	108	940	88,5%	11,5%
İnşaat	14.773	554	15.327	96,4%	3,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	17.372	2.756	20.128	86,3%	13,7%
Ulaştırma ve depolama	5.371	368	5.740	93,6%	6,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.493	995	3.488	71,5%	28,5%
Bilgi ve iletişim	350	65	414	84,4%	15,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	460	210	670	68,6%	31,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	441	49	490	90,0%	10,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.422	593	3.015	80,3%	19,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9.761	3.354	13.115	74,4%	25,6%
Eğitim	2.201	1.640	3.841	57,3%	42,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.313	2.829	5.142	45,0%	55,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	172	24	196	87,8%	12,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	899	192	1.091	82,4%	17,6%
Genel Toplam	**114.733**	**19.162**	**133.895**	**85,7%**	**14,3%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Son dönemde teşviklerle kadınların iş hayatında daha fazla yer alması amaçlanmaktadır. Sektörel olarak kadın işgücünün %55 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, %42,7 ile Eğitim, % 31,4 ile Finans ve Sigorta faaliyetlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Öte yandan kadınların, İnşaat, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Ulaştırma ve depolama sektörlerinde faaliyet gösteren firmaları daha az tercih ettiği görülmektedir.

İlimizde erkek işgücünün bütün sektörlerde ağırlıklı olarak tercih edildiği görülmektedir. Mevcut istihdam yapısında erkek işgücü %85,7 iken kadın işgücünün %14,3 te kaldığı görülmüştür.

Tablo 12: Ana Meslek Grupları İtibariyle Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

MESLEK GRUBU	ERKEK	KADIN	TOPLAM
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	5.386	2.633	8.019
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	10.875	3.353	14.229
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	17.520	5.034	22.554
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	1.579	232	1.810
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9.916	3.624	13.541
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	34.066	1.002	35.068
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9.543	1.872	11.416
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	22.049	1.017	23.065
YÖNETİCİLER	3.798	395	4.193
TOPLAM	**114.733**	**19.162**	**133.895**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında Konya'da ziyaret edilen işyerlerinde çalışanların ağırlıklı olarak; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında yer aldığı görülmüştür. Konya'da istihdam edilen her 100 kişiden 26'sı Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda, 17'si ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer almaktadır. Buna ek olarak, Konya'da istihdam edilenlerin % 16,8'i Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, %10,6'sı Hizmet ve Satış Elemanları, %10,1'i Profesyonel Meslek Mensupları, %8,5'i Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, %6'sı Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, %3,1'i Yöneticiler ve %1,4'ü de Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda yer almaktadır.

İl genelinde erkeklerin ağırlıklı olarak istihdam edildikleri meslek grupları sırasıyla; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. Konya'da çalışan erkeklerin %30'u Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda, %19'u Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ve %15'i de Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubundadır. Başka bir deyişle, Konya genelinde istihdam edilen her 100 erkekten 64'ü Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında yer almaktadır. Diğer taraftan, Konya'da çalışan kadınların ağırlıklı olarak istihdam edildikleri meslek grupları ise sırasıyla; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. İl genelinde

istihdam edilen kadınların %26'sı Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, % 19'u Profesyonel Meslek Mensupları ve %17'si de Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarında yer almaktadır. Diğer bir deyişle, Konya'da istihdam edilen kadınların %62'si Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarından birinde çalışmaktadır.

Grafik 6: Ana Meslek Grupları İtibariyle Cinsiyet Dağılımları (%)

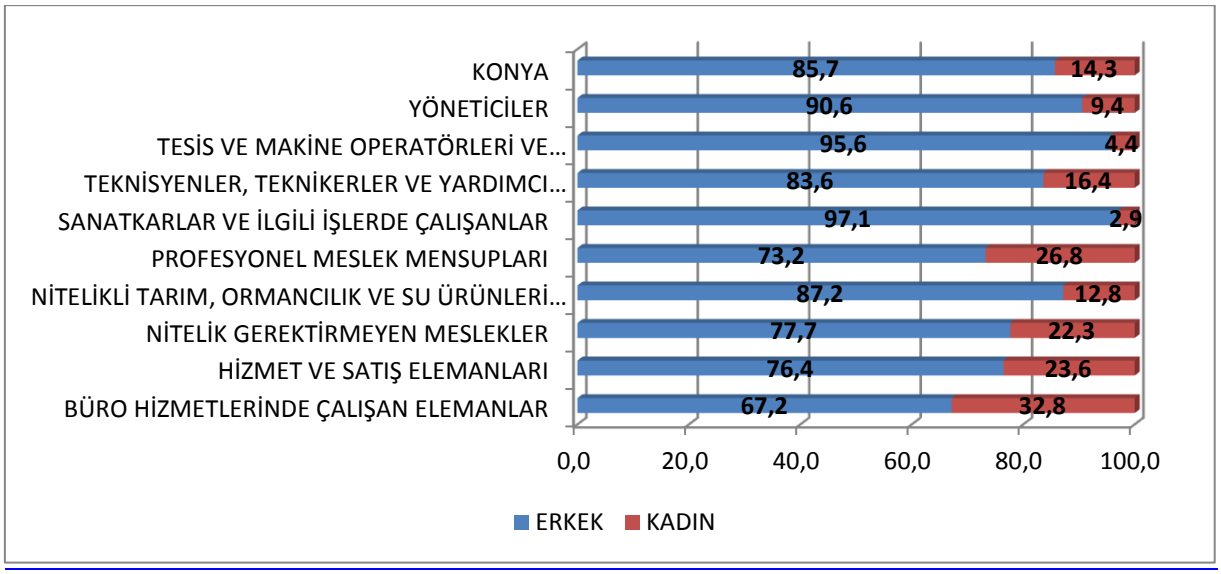

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Konya ilinde çalışanların %85,7'sini erkekler geriye kalan % 14,3'ünü de kadınlar oluşturmaktadır. Türkiye'de ise çalışanların %74'ünü erkekler, %26'sını ise kadınlar oluşturmaktadır. Konya'da kadınlara kıyasla erkeklerin daha yoğun olduğu meslek grupları sırasıyla; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Yöneticiler ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır. Diğer taraftan, yine erkek çalışan sayısının fazla olduğu ancak istihdam edilen kadın sayısı ile erkek sayısı arasındaki farkın nispeten daha az olduğu sektörler ise sırasıyla; Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Hizmet ve Satış Elemanları ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. Erkek ve kadın çalışan sayısının birbirine en yakın olduğu meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlardır. Söz konusu meslek grubunda çalışanların %67'si erkek, %33'ü ise kadındır.

Araştırma kapsamında yer alan firmaların mevcut istihdam yapısının meslek ve cinsiyete göre tetkiki yapıldığında kadın işgücünün büro hizmetlerinde yoğunlaştığı, erkek işgücünün ise sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardan oluştuğu görülmüştür. Mevcut

istihdamdaki kadın işgücünün imalat sektöründen ziyade hizmetler sektöründe çalışmakta olduğu söylenebilir

Tablo 13: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014*)

Genel	Erkek	Kadın
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Sekreter
Şoför-Yük Taşıma	Şoför-Yük Taşıma	Aşçı
Gaz Altı Kaynakçısı	Gaz Altı Kaynakçısı	Muhasebeci
Güvenlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi	Hemşire
Muhasebeci	CNC Torna Tezgâhı Op.	Büro Memuru (Genel)
CNC Torna Tezgâhı Op.	Muhasebeci	Çaycı
Şoför (Yolcu Taşıma)	Şoför (Yolcu Taşıma)	Tıbbi Sekreter
İşletmeci	İşletmeci	Güvenlik Görevlisi
Pazarlamacı	Pazarlamacı	Kasiyer

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında yer alan işyerlerinde toplam 1.988 farklı meslekte çalışan olduğu tespit edilmiştir. İl genelinde en fazla çalışanın olduğu meslekler sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Şoför-Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, Güvenlik Görevlisi, Muhasebeci, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Şoför (Yolcu Taşıma), İşletmeci ve Pazarlamacıdır.

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklılık göstermektedir. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek, erkelerin çalıştığı mesleklerin %26'sını oluştururken, kadınlarda %39'unu oluşturmaktadır.

İl genelinde erkeklerin yoğun olarak çalıştığı ilk on mesleğe bakıldığında, Konya'da istihdam edilenlerin ağırlıklı olarak çalıştığı ilk on meslek ile aynı olduğu görülmektedir. Çalışanların önemli bir bölümünü erkekler oluşturduğu için erkekler ile il genelinde söz konusu olan yapının benzerlik göstermesinin normal olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, kadınların ağırlıklı olarak çalıştığı ilk on meslek ise farklılaşmaktadır. Kadınların ağırlıklı olarak çalıştığı ilk on meslek sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Sekreter, Aşçı, Muhasebeci, Hemşire, Büro Memuru (Genel), Çaycı, Tıbbi Sekreter, Güvenlik Görevlisi ve Kasiyerdir.

Ülkemiz ekonomik yapısı incelendiğinde hizmetler sektörünün ağırlık kazandığı görülmektedir. İnsan kaynakları planlaması da bu sektöre yönelik olarak yapılmaya çalışılmaktadır. Ancak insanların çalıştığı meslekler incelendiğinde hiçbir nitelik

gerektirmeyen mesleklerin ön plana çıktığı, kısa vadeli iş bulma imkânlarının fazla olması, rahat olması ve çalışma ortamlarının tercih edilebilir olması gibi nedenlerle bu veriler elde edilmiştir. Bu tablo ileriye dönük insan kaynakları planlamasının aciliyetini ortaya koymaktadır.

2.5. AÇIK İŞLER

Konya ilinde 12 Mayıs - 27 Haziran 2014 tarihleri arasında uygulanan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında (İPTA) işyerlerine açık iş sayılarıyla ilgili sorular yöneltilmiştir. Açık işler; temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu meslekler (açık işler) mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkân sunan önemli göstergelerdir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayıları ve Açık İşlerin Dağılımı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
Madencilik ve taş ocakçılığı	19	0,4%
İmalat	2.834	58,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	19	0,4%
İnşaat	248	5,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	879	18,2%
Ulaştırma ve depolama	138	2,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	168	3,5%
Bilgi ve iletişim	14	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	20	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	24	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	99	2,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	165	3,4%
Eğitim	50	1,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	137	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3	0,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	13	0,3%
Genel Toplam	**4.834**	**100,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırmalarının en önemli amaçlarından biri işgücü piyasasının açık iş oranını tespit etmektir. Bugüne kadar yapılan araştırmalarla ulaşılan sonuçlar raporlaştırılarak yayımlanmış ve kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. 2014 yılı ilkbahar dönemi araştırmasında ulaşılan sonuçlar tablo halinde yukarıda sunulmuştur. Buna göre imalat sektörü açık iş sayısında açık ara öndedir. Oran olarak bakıldığında da imalat sektörü ile Gayrimenkul faaliyetleri yakın değerler almaktadır.

Sektörlere göre açık iş sayılarına bakıldığında en fazla açık işin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Araştırmanın referans döneminde Konya'da söz konusu olan 4 bin 834 kişilik açık işin %58,6'sı İmalat sektöründedir. İmalat sektörünü sırayla %18,2'lik pay ile Toptan ve Perakende Ticaret ve %5,1 pay ile İnşaat sektörü izlemektedir. Başka bir deyişle, Konya'daki her 100 açık işin 59'u İmalat, 18'i Ticaret ve 5 tanesi de İnşaat sektörlerindedir. İl genelindeki açık işlerin % 82'si söz konusu üç sektörde yer almaktadır. İmalat sektörü ile diğer sektörler arasında ki açık iş farkının büyük olmasında Konya'da imalat sektörünün gelişmiş ve istihdam imkânının yüksek olması çok etkilidir. Sektörlere göre açık iş sayılarında son sıralarda yer alan sektörler ise; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık, Yönetimi İyileştirme Faaliyetleridir.

Araştırma döneminde Türkiye'de söz konusu olan açık işlerin sektörel dağılımına bakıldığında en fazla açık işin olduğu ilk iki sektörün, oranları farklı olmakla birlikte, Konya iliyle bire bir aynı olduğu görülmektedir. Türkiye'deki açık işlerin %43,8'i İmalat, %17,5'i ise Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunmaktadır. Konya'dan farklı olarak Türkiye'de en fazla açık işin bulunduğu sektör %7,7 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri'dir.

Açık İş Oranı; açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Konya genelinde 4.834 açık iş olup, açık iş oranı %3,5 olarak hesaplanmıştır.

Grafik 7: Türkiye'de ve Konya'da Sektörlere Göre Açık İş Oranları

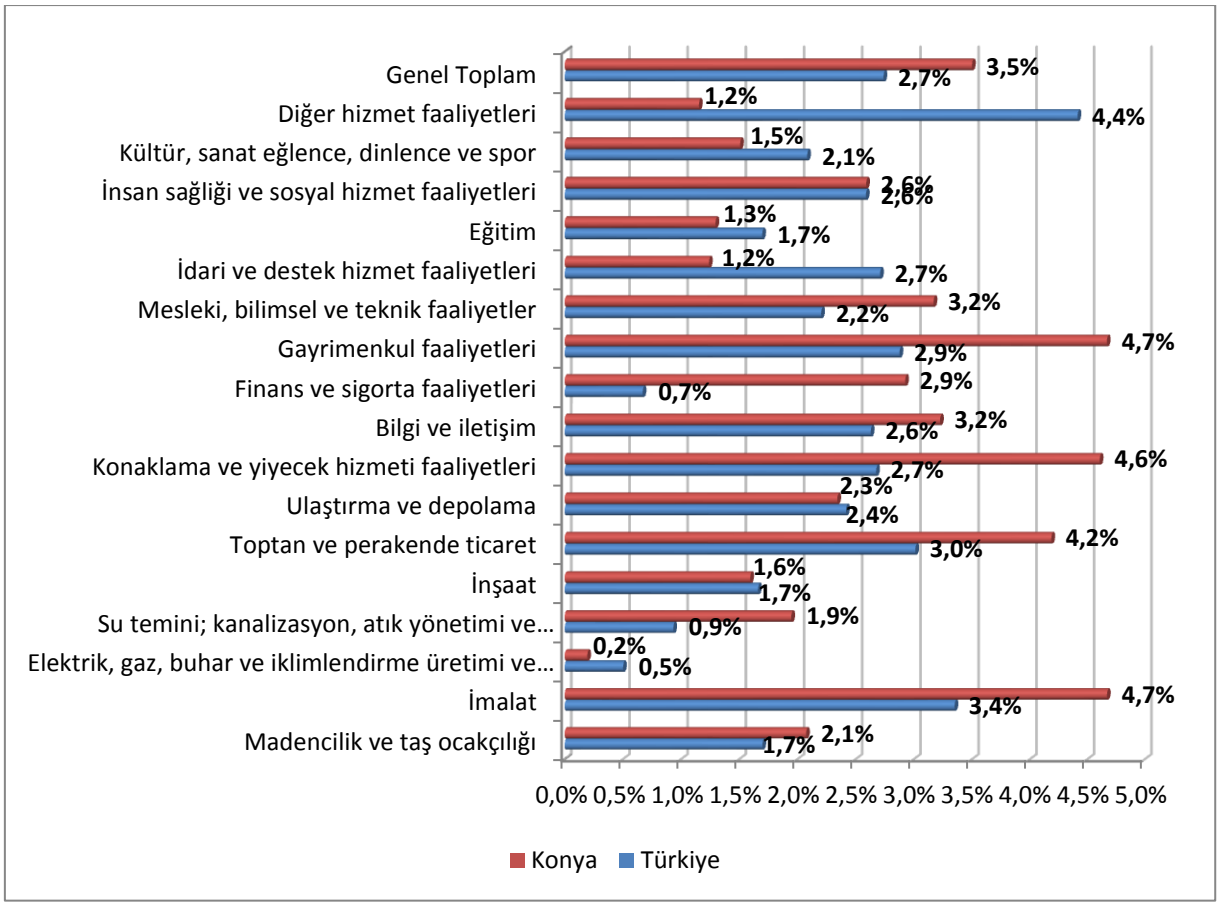

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Konya genelinde açık iş oranı %3,5, Türkiye sonucunda ise %2,7 olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının %4,7 ile İmalat ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü %4,6'lık açık iş oranı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %4,2'lik açık iş oranı ile Toptan ve Perakende Ticaret izlemektedir. Türkiye'de ise Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü %4,4'lük açık iş oranı ile ilk sırada, %3,4 ile İmalat ikinci ve %2,9 ile Gayrimenkul Faaliyetleri üçüncü sırada yer almaktadır. Konya'da en düşük açık iş oranı ise %0,2 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme sektöründedir. Benzer biçimde Türkiye'de de açık iş oranının en düşük olduğu sektör %0,5 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim Dağıtımıdır.

Tablo 15: Sektörlere Ve Firma Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	30,9%	20,0%	9,1%	0,0%	0,0%	17,7%
İmalat	38,4%	44,6%	46,8%	41,2%	44,2%	43,7%	43,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	*	*	12,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	*	33,3%	*	*	14,6%
İnşaat	11,0%	10,2%	12,5%	18,3%	20,5%	8,1%	12,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	25,8%	27,5%	29,5%	25,8%	32,0%	36,4%	28,7%
Ulaştırma ve depolama	17,5%	22,7%	25,4%	20,5%	16,0%	30,5%	21,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	34,2%	38,5%	52,2%	55,6%	22,7%	33,3%	38,7%
Bilgi ve iletişim	0,0%	50,0%	*	100,0%	33,3%	0,0%	37,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	12,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	30,0%	28,6%	40,0%	0,0%	0,0%	100,0%	30,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27,3%	17,8%	20,1%	15,4%	21,4%	41,7%	22,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	22,2%	15,8%	22,6%	9,3%	14,5%	0,0%	17,9%
Eğitim	21,6%	12,8%	16,7%	26,3%	20,0%	23,1%	18,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	41,7%	35,9%	43,7%	11,1%	100,0%	0,0%	37,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25,0%	100,0%	0,0%	*	0,0%	0,0%	16,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	6,3%	20,0%	50,0%	7,7%	4,0%	8,5%
Genel Toplam	23,8%	27,4%	32,8%	29,9%	32,8%	34,2%	29,2%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

* : Kullanılmayan veri (Faaliyet alanında faal firma yok)

Sektörlere ve işyerlerinin yaşına göre açık iş verme oranlarına bakıldığında İmalat sektöründeki işyerlerinin %43,3'ünün açık iş verdiği görülmektedir. Başka bir deyişle, bu sektördeki her 100 işyerinden 43'ünün açık iş bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinin yaşına göre açık iş verme oranları incelendiğinde; %46,8 ile 10-14 yaş arası firmaların ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunun yanında, aslında firmaların faaliyet yılları itibariyle açık iş verme oranları arasında aslında çok ciddi bir farklılaşma da bulunmamaktadır. Bu çerçevede, Konya'da faaliyet yılı hem uzun hem de kısa olan firmaların sektörün dinamik bir yapıya sahip olmasından dolayı açık iş verme oranlarının yüksek ve birbirine yakın olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %39'u açık işleri olduğunu belirtmiştir. Bu sektördeki işyerlerinin yaşına göre

açık iş verme oranlarına bakıldığında ilk sırada %55,6 ile 15-19 yaş arası firmaların geldiği görülmektedir. Bunun yanında ilgili sektördeki firmalarında 10-14 yaş arasında olan firmaların açık iş verme oranı %52,2, 5-9 yaş arası firmaların açık iş verme oranı %38,5, 0-4 yaş arası firmaların açık iş verme oranı %34,2, 25 yaş ve üstü firmaların açık iş verme oranı %33,3 ve20-24 yaş arası işyerlerinin açık iş verme oranı ise %22,7'dir.

Araştırma sonuçlarına göre; ilde 0-4 yaş arası firmaların %23,8'inin, 5-9 yaş arası firmaların %27,4'ünün, 10-14 yaş arası firmaların %32,8'inin, 15-19 yaş arası firmaların %29,9'unun, 20-24 yaş arası firmaların %32,8'inin ve 25 yaş üstü firmaların %34,2'sinin açık iş verdiği görülmektedir. Sonuçlardan da anlaşılacağı üzere Konya'da 25 yaş üstü firmalar kendi içlerinde diğer yaş gruplarına göre daha fazla açık iş vermişlerdir.

Farklı sektörlerde faaliyet gösteren, faaliyet yılı itibariyle belli bir olgunluğa ulaşmış firmaların açık iş verme oranı genç firmalara oranla genel olarak daha yüksek olduğu gözükmektedir. Tabloda dikkat çeken husus imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde her yaştan firmanın bir şekilde açık iş verdiğidir.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Cinsiyet	Açık İş Sayısı	Çalışan Sayısı	AİO
Erkek	3.403	114.733	2,9%
Kadın	312	19.162	1,6%
Toplam	**3.715**	**133.895**	**2,7%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Konya İşgücü Piyasası Açık İş Oranı cinsiyete göre değerlendirildiğinde erkek çalışan istihdam etmek isteyen işverenin beyan ettiği açık iş oranı %2,9'dur. Aynı oran kadın çalışanda %1,6'dır.

Tablo 17: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	36	17,7%
İmalat	600	1.387	43,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	8	12,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	8	14,6%
İnşaat	87	712	12,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	293	1.020	28,7%
Ulaştırma ve depolama	51	237	21,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	58	151	38,7%
Bilgi ve iletişim	6	17	37,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	38	12,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	8	26	30,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	41	179	22,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	26	143	17,9%
Eğitim	26	138	18,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	35	94	37,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	12	16,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	87	8,5%
Genel Toplam	**1.253**	**4.293**	**29,2%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında açık iş veren iş yerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında imalat sektörünü Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve bilgi ve iletişim sektörünün izlediği görülmektedir. İşgücünün mesleki eğitimi verilirken sektörel ağırlıkların dikkate alınması ve imalat sektörünün işgücü nezdinde çekiciliğinin arttırılması söz konusu sektörün eleman temininin önündeki engelleri kaldıracaktır.

Tablo 18: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	61,1%	38,9%	33,3%	27,8%
İmalat	50,4%	56,3%	57,8%	19,1%	8,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	20,1%	31,5%	80,8%	15,5%	1,4%
Toptan ve perakende ticaret	35,2%	43,6%	63,3%	21,3%	8,6%
Ulaştırma ve depolama	29,7%	9,1%	88,5%	4,7%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	48,2%	26,9%	57,0%	19,4%	10,8%
Bilgi ve iletişim	7,7%	38,5%	23,1%	53,8%	15,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	47,1%	0,0%	41,2%	11,8%	76,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	25,0%	25,0%	75,0%	25,0%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15,2%	29,3%	50,0%	39,1%	26,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	55,5%	5,9%	60,0%	33,3%	39,0%
Eğitim	16,3%	10,2%	79,6%	18,3%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	25,4%	12,7%	35,7%	50,8%	15,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	66,7%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%	25,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**43,5%**	**46,0%**	**60,4%**	**20,8%**	**10,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimizde yerleşik firmaların işgücü temininde farklı kanalları kullandığı görülmektedir. Yapılan araştırmada sektörel olarak işgücü arama kanalları incelenmiş ve firmaların işgücü temininde akraba-eş dost kanalını ağırlıklı olarak kullandığı tespit edilmiştir

Sektörlere göre arama kanallarına baktığımızda en fazla açık işin olduğu imalat sektöründe işveren %57,8 gibi yüksek bir oranla akraba-eş-dost aracılığını tercih etmiştir. Bu oranı %56,3 ile gazete-ilan vb., %50,4 ile İŞKUR, %19,1 ile internet siteleri ve son olarak ta %8,7 ile özel istihdam büroları yer almaktadır. Açık iş sayısında ikinci sırada yer alan toptan ve perakende sektöründe en fazla tercih edilen arama kanalı %63,3 ile akraba-eş dosttur. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki açık işlerin karşılanma yollarında İŞKUR %35,2 üçüncü sırada yer almıştır. Eleman temininde İŞKUR aracılığını tercih eden sektörlerin

başında Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri gelmektedir.

Tablo 19: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Açık iş sayıları						
	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	18	1	0,0%	94,4%	5,6%	19
İmalat	122	2.365	347	4,3%	83,4%	12,3%	2.834
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0	3	0,0%	0,0%	100,0%	3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8	11	0	43,8%	56,3%	0,0%	19
İnşaat	6	228	15	2,3%	91,8%	5,9%	248
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	88	497	294	10,0%	56,6%	33,5%	879
Ulaştırma ve depolama	14	104	19	10,3%	75,8%	13,9%	138
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	35	69	64	21,0%	41,0%	38,0%	168
Bilgi ve iletişim	1	2	11	7,7%	15,4%	76,9%	14
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0	20	0,0%	0,0%	100,0%	20
Gayrimenkul faaliyetleri	1	10	13	4,2%	41,7%	54,2%	24
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	32	59	7,6%	32,6%	59,8%	99
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10	46	108	6,1%	28,1%	65,8%	165
Eğitim	6	4	40	12,3%	8,1%	79,6%	50
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	2	121	9,7%	1,5%	88,8%	137
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	2	0,0%	33,3%	66,7%	3
Diğer hizmet faaliyetleri	0	13	0	0,0%	100,0%	0,0%	13
Genel Toplam	**312**	**3.403**	1.119	**6,5%**	**70,4%**	23,1%	**4.834**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma sonuçlarına göre madencilik ve ocakçılığı, inşaat, imalat, ulaştırma ve depolama erkek işgücünün talep edildiği sektörler olurken kadın işgücünün talep edildiği eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri olmaktadır. Bunun yanı sıra Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde cinsiyete dayalı bir ayrım bulunmamaktadır.

Araştırma kapsamında alınan 4.834 açık işin 312'sinde kadın, 3.403'ünde erkek ve 1.119'unda da cinsiyet fark etmez olarak eleman talep etmektedir. Diğer bir ifade ile açık işlerin %6,5'inde kadın, %70'inde erkek ve %23'ünde fark etmez talep edilmiştir. En fazla açık işe sahip İmalat sektörüne bakıldığında %83,4'lük oranla erkek, %4,3'lük oranla kadın eleman talep edilmiştir. Açık işlerde kadın eleman tercih etmeyen sektörler Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor ile Diğer Hizmet Faaliyetleridir. Erkek eleman talep etmeyen sektörler ise Finans ve Sigorta faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımıdır. Kadınların ağırlıklı olarak tercih edildiği sektörler; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleridir. Erkeklerin çoğunlukla tercih edildiği sektörler ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve İnşaattır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.852	38,3%	35.068	5,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	775	16,0%	23.065	3,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	710	14,7%	22.554	3,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	502	10,4%	14.229	3,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	387	8,0%	11.416	3,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	375	7,8%	13.541	2,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	198	4,1%	8.019	2,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	29	0,6%	1.810	1,6%
Yöneticiler	7	0,1%	4.193	0,2%
Genel Toplam	**4.834**	**100,0%**	**133.895**	**3,5%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimizde yerleşik işgücünün meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, nitelik gerektirmeyen meslekler gruplarında olduğu görülmektedir. Açık işlerin dağılımı da bu sıralamada olmaktadır.

Meslek gruplarına göre açık iş sayısına bakıldığı zaman il genelinde en fazla açık işin Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ana meslek grubunda olduğunu görmekteyiz. Bu meslek grubundaki açık işlerin toplam açık işlerdeki payı %38,3'tür. İl genelinde açık işlerin yoğun olduğu diğer meslek grupları ise %16 ile Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve %14,7 ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. İl genelindeki açık işlerin %69'u söz konusu üç meslek grubundadır. Oranlar farklılık gösterse de Türkiye genelinde en fazla açık işin olduğu ilk üç ana meslek grubu ile Konya'da en fazla açık işin olduğu ilk üç ana meslek grubu aynıdır. Türkiye'de %25,1 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar birinci, %20 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ikinci ve %16,3 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanları üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye genelinde ki açık işlerin %61'i söz konusu meslek gruplarında yer almaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	63	69	65	31,9%	35,2%	32,9%	198
Hizmet Ve Satış Elemanları	49	187	266	9,8%	37,2%	52,9%	502
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	81	523	106	11,4%	73,7%	15,0%	710
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	23	7	0,0%	77,2%	22,8%	29
Profesyonel Meslek Mensupları	19	103	252	5,2%	27,6%	67,2%	375
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	14	1.724	113	0,8%	93,1%	6,1%	1.852
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	24	214	149	6,1%	55,3%	38,5%	387
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	60	557	158	7,8%	71,9%	20,4%	775
Yöneticiler	1	3	3	14,4%	42,6%	43,0%	7
Genel Toplam	**312**	**3.403**	**1.119**	**6,45%**	**70,40%**	**23,1%**	**4.834**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Açık işleri meslek grupları ve cinsiyet bazında incelediğimizde sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, nitelikli tarım ormancılık ve su ürünleri çalışanları, nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında erkek işgücü talep edilirken, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek

grubunda kadın işgücü istendiği gözlemlenmektedir. Ancak kadınların işgücü taleplerinde ağırlıklı oldukları bir meslek grubu bulunmamaktadır.

Tablo 22: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
Gaz Altı Kaynakçısı	410	8,5%
Beden İşçisi (Genel)	408	8,4%
CNC Torna Tezgahı Operatörü	239	4,9%
Dökümcü (Metal)	89	1,8%
Makineci (Dikiş)	82	1,7%
Temizlik Görevlisi	76	1,6%
Makine Montajcısı	75	1,6%
Şoför-Yük Taşıma	74	1,5%
Satış Danışmanı	70	1,5%
Garson (Servis Elemanı)	67	1,4%
Güvenlik Görevlisi	67	1,4%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	63	1,3%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	63	1,3%
Kasap	63	1,3%
Muhasebeci	62	1,3%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	59	1,2%
Pazarlamacı	58	1,2%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	54	1,1%
Makine Mühendisi	51	1,0%
NC/CNC Tezgah Operatörü	48	1,0%
Diğer	2.655	54,9%
Genel Toplam	**4.834**	**100,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma sonuçlarına göre açık iş dağılımına bakıldığında ilimizde en fazla açık iş bulunan 20 meslek tabloda verilmiştir. Buna göre açık işlerin en fazla olduğu meslekler imalat sektöründeki mesleklerdir. 410 açık iş sayısı ile Gaz Altı Kaynakçısı mesleği ilk sıradayken onu 408 açık iş sayısı ile Beden İşçisi ve 239 açık iş sayısı ile CNC Torna Tezgahı Operatörü meslekleri takip etmektedir. İl geneli itibariyle toplam açık iş sayısı referans dönemi içesinde 4.834 olup açık iş oranı %3,5'dir.

Tablo 23: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Gaz Altı Kaynakçısı	0	404	0,0%	98,5%	410
Beden İşçisi (Genel)	7	357	1,8%	87,6%	408
CNC Torna Tezgahı Operatörü	0	234	0,0%	97,9%	239
Dökümcü (Metal)	1	88	1,2%	98,8%	89
Makineci (Dikiş)	17	4	21,2%	5,0%	82
Temizlik Görevlisi	24	13	31,1%	17,0%	76
Makine Montaj İşçisi	0	74	0,0%	98,6%	75
Şoför-Yük Taşıma	9	64	12,4%	86,2%	74
Satış Danışmanı	19	22	26,3%	31,0%	70
Garson (Servis Elemanı)	1	32	1,6%	47,8%	67
Güvenlik Görevlisi	0	20	0,0%	29,3%	67
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	0	33	0,0%	52,0%	63
Satış Temsilcisi / Plasiyer	4	23	6,5%	36,0%	63
Kasap	0	33	0,0%	52,3%	63
Muhasebeci	7	22	11,7%	35,5%	62
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	0	55	0,0%	94,7%	59
Pazarlamacı	6	26	10,7%	44,6%	58
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0	54	0,0%	100,0%	54
Makine Mühendisi	0	34	0,0%	67,2%	51
NC/CNC Tezgah Operatörü	0	46	0,0%	95,7%	48
Genel Toplam	**312**	**3.403**	**6,5%**	**70,4%**	**4.834**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimiz işgücü piyasasında meslekler cinsiyet odaklı incelendiği zaman sanayi mesleği olarak nitelendirebileceğimiz gaz altı kaynakçısı, makine montajcısı, CNC torna tezgahı operatörü mesleklerinde erkek işgücü işverenler tarafından tercih edilmektedir. Bunun yanında hizmet sektörüne yönelik mesleklerde kadın işgücü de tercih edilmektedir. Yukarıdaki tabloda toplamların tutmamasının nedeni bazı işverenlerin işgücü tercihinde bulunurken cinsiyet faktörünü ikinci planda bulundurmalarıdır. İlin kültürel yapısı gereği kadın işgücü kendine yer bulmakta zorlanmaktadır. Ancak uygulanan teşvikler ile bu sayı ilerleyen zamanlarda artacaktır. Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir başka ayrıntı ise terzi, manav kasaplık gibi geleneksel kabul edilen mesleklere olan talebin azaldığıdır.

Tablo 24: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Gaz Altı Kaynakçısı	1,3%	14,3%	61,2%	2,3%	9,5%	48,5%	9,1%	0,0%	0,5%	11,3%	37,7%	0,0%	77,7%
Beden İşçisi (Genel)	0,8%	25,9%	78,3%	6,3%	13,6%	36,9%	2,0%	0,0%	0,0%	2,8%	32,8%	0,0%	22,7%
CNC Torna Tezgahı Operatörü	18,0%	29,6%	59,6%	15,0%	12,9%	50,2%	6,4%	0,9%	0,0%	11,2%	42,5%	0,0%	64,8%
Dökümcü (Metal)	0,0%	11,6%	72,2%	1,2%	9,8%	27,8%	1,2%	0,0%	0,0%	14,5%	13,9%	0,0%	67,2%
Makineci (Dikiş)	0,0%	75,0%	90,0%	5,0%	13,7%	90,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	81,3%	0,0%	27,5%
Temizlik Görevlisi	0,0%	2,7%	80,5%	0,0%	19,0%	60,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	19,1%	0,0%	46,7%
Makine Montaj İşçisi	2,7%	4,1%	47,8%	12,3%	2,7%	75,1%	3,0%	3,0%	0,0%	13,7%	48,1%	0,0%	74,1%
Şoför-Yük Taşıma	1,5%	9,8%	49,6%	5,6%	22,3%	38,1%	0,0%	12,5%	15,4%	16,7%	19,4%	0,0%	79,9%
Satış Danışmanı	11,7%	14,6%	35,2%	25,0%	61,6%	52,9%	8,8%	54,5%	14,6%	35,2%	38,3%	0,0%	64,5%
Garson (Servis Elemanı)	4,6%	28,2%	69,3%	8,0%	43,3%	56,2%	0,0%	14,5%	0,0%	0,0%	25,4%	0,0%	62,7%
Güvenlik Görevlisi	0,0%	19,8%	78,7%	0,0%	56,0%	63,5%	0,0%	0,0%	0,0%	56,0%	30,2%	0,0%	76,9%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	0,0%	4,9%	96,7%	0,0%	0,0%	57,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	29,3%	0,0%	26,0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	11,7%	14,7%	34,4%	21,3%	46,0%	32,7%	4,9%	62,2%	1,6%	21,3%	45,8%	1,6%	63,7%
Kasap	0,0%	3,3%	55,8%	1,6%	45,9%	83,7%	0,0%	3,3%	0,0%	1,6%	4,9%	0,0%	54,1%
Muhasebeci	74,7%	20,3%	15,3%	52,7%	25,3%	40,9%	1,7%	1,8%	0,0%	15,2%	15,6%	1,7%	52,6%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	5,3%	24,6%	71,9%	17,5%	7,0%	70,2%	22,8%	0,0%	0,0%	19,3%	43,9%	0,0%	73,7%
Pazarlamacı	28,6%	12,6%	28,7%	17,7%	64,3%	58,9%	10,7%	72,9%	41,1%	19,8%	26,8%	0,0%	58,9%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0,0%	15,6%	51,8%	0,0%	9,9%	52,3%	0,0%	0,0%	0,0%	5,7%	17,5%	0,0%	84,2%
Makine Mühendisi	44,9%	4,1%	24,7%	38,8%	26,7%	39,1%	35,0%	2,0%	8,1%	28,8%	32,8%	0,0%	85,6%
NC/CNC Tezgah Operatörü	40,4%	42,6%	80,9%	38,3%	55,3%	48,9%	0,0%	0,0%	0,0%	48,9%	61,7%	0,0%	93,6%
Genel Toplam	**11,3%**	**17,3%**	**59,8%**	**10,7%**	**20,4%**	**48,5%**	**6,9%**	**5,2%**	**2,5%**	**11,8%**	**33,0%**	**1,6%**	**63,2%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşverenler için tercih edilen becerilerin başında mesleklerden bağımsız olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmekte bunu sanayi mesleklerinde fiziki ve bedensel yeterlilik takip etmektedir. Profesyonel ve yarı profesyonel mesleklerde işverenlerin tercih ettiği beceri ya da beceriler mesleğin özelliğine göre şekillenmektedir. Makine mühendisi mesleğinde öncelikli olarak işverenler yeterli mesleki bilgi ve tecrübeyi ön planda tutarken bunu bilgisayar kullanım becerisi takip etmektedir.

Tablo 25: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Meslekler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Gaz Altı Kaynakçısı	47,1%	63,6%	51,4%	16,4%	8,5%
Beden İşçisi (Genel)	71,9%	55,9%	41,8%	11,3%	13,4%
CNC Torna Tezgahı Operatörü	54,0%	69,1%	63,9%	31,7%	15,5%
Dökümcü (Metal)	53,7%	81,6%	67,6%	31,7%	15,6%
Makineci (Dikiş)	16,2%	80,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	59,4%	15,0%	40,4%	16,3%	27,3%
Makine Montaj İşçisi	26,0%	49,4%	54,9%	34,2%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	46,3%	25,0%	86,1%	1,4%	0,0%
Satış Danışmanı	23,5%	27,8%	53,1%	23,8%	7,3%
Garson (Servis Elemanı)	37,1%	8,2%	76,4%	10,5%	10,9%
Güvenlik Görevlisi	50,3%	1,5%	31,1%	34,4%	30,9%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	41,5%	75,6%	52,8%	1,6%	0,0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	14,7%	37,6%	67,0%	24,8%	1,6%
Kasap	83,7%	39,5%	55,8%	82,0%	1,6%
Muhasebeci	35,8%	33,8%	56,0%	25,4%	8,5%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	45,6%	26,3%	70,2%	28,1%	3,5%
Pazarlamacı	41,0%	37,3%	48,5%	16,0%	10,6%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	31,4%	46,0%	67,1%	27,0%	9,6%
Makine Mühendisi	54,6%	44,8%	35,0%	26,5%	18,4%
NC/CNC Tezgah Operatörü	40,4%	38,3%	36,2%	46,8%	21,3%
Genel Toplam	43,5%	46,0%	60,4%	20,8%	10,0%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşverenlerin eleman ararken tercih ettikleri yollara bakıldığında tüm meslekler için akraba-eş dost kanalının önde olduğu görülürken işverenlerin yeni dönemde internet ve sosyal medya yolunu da tercih edebilecekleri beklenmektedir. En çok açık iş bulunan Gaz Altı Kaynakçısı ve CNC Torna Tezgahı Operatörü mesleklerinde işverenler gazete ve ilan yolunu tercih ederken Beden İşçisi mesleğinde İŞKUR'u tercih etmektedirler. Tabloda dikkat çeken bir hususta Makineci (Dikiş) mesleğinde eleman temininde tüm işverenlerin akraba eş-dost kanalını kullandığıdır.

Grafik 8: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı Konya-Türkiye

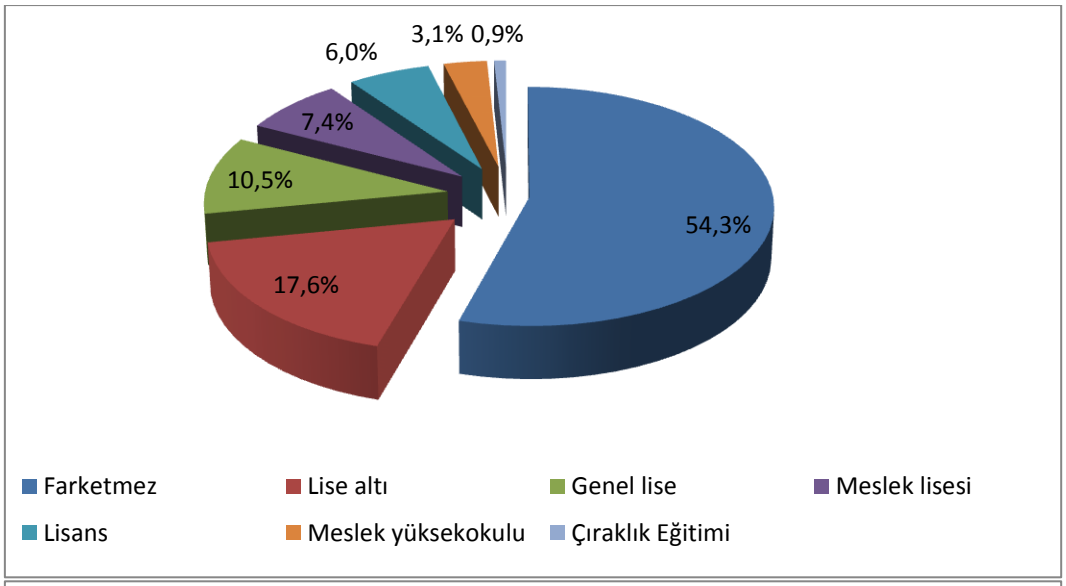

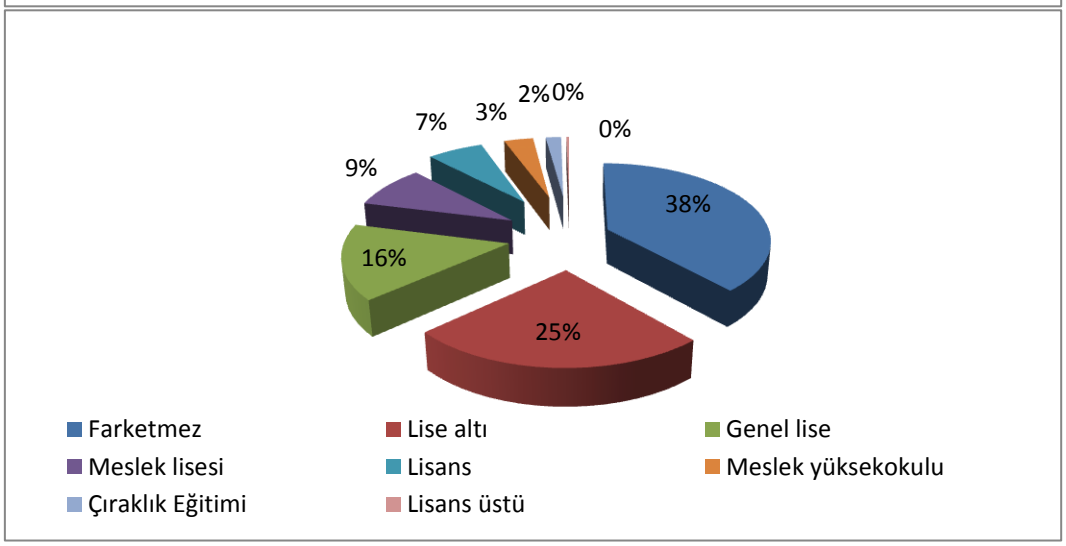

Kaynak: KONYA-TÜRKİYE 2014 İPTA

Eğitim durumuna göre açık işler incelendiğinde eğitim durumunun işverenlerce çok dikkate alınmadığı görülmektedir. Profesyonel yarı profesyonel mesleklerdeki işgücü taleplerinin sayısı da diğer taleplere göre daha azdır. Eğitim durumuna göre açık işlerin Konya Türkiye karşılaştırılması yapıldığında "Farketmez" seçeneğinin en büyük alanı kapladığı görülmektedir. Buna göre işveren açık iş verirken eğitim durumuna daha alt seviyelerde önem vermektedir. Hem Konya'da hemde Türkiye'de lise altı eğitim seviyesinde diğer eğitim düzeylerine göre daha fazla açık iş talebinde bulunulduğu söylenebilir. Lisans ve lisansüstü eğitim seviyesindeki açık iş talepleri grafiklerde görüleceği üzere nispeten daha azdır.

Tablo 26: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim Durumu	İhracat yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat yapan Firmaların Açık İş Dağılımı	İl Geneli Açık İş Sayısı	İl Geneli Açık İş Sayısı Dağılımı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Sayısı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Dağılımı
Bilinmeyen	5	**0,2%**	8	**0,2%**	0	**0,0%**
Çıraklık Eğitimi	27	**1,2%**	42	**0,9%**	0	**0,0%**
Lise altı	374	**16,7%**	849	**17,6%**	9	**15,8%**
Genel lise	124	**5,5%**	507	**10,5%**	11	**19,5%**
Meslek lisesi	207	**9,2%**	359	**7,4%**	3	**5,3%**
Meslek yüksekokulu	69	**3,1%**	152	**3,1%**	5	**8,8%**
Lisans	93	**4,1%**	289	**6,0%**	5	**8,7%**
Lisansüstü	1	**0,0%**	1	**0,0%**	0	**0,0%**
Fark Etmez	1.341	**59,8%**	2.626	**54,3%**	25	**42,0%**
Genel Toplam	**2.243**	**100%**	**4.834**	**100%**	**58**	**100%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İl genelindeki açık işlerin yaklaşık olarak % 46'sı ihracat yapan firmalar tarafından talep edilmektedir. Yabancı ortaklığı olan firmalar ilimizde az bulunduğundan işgücü talepleri de diğer firmalara göre daha azdır. Gerek ihracat yapan gerekse de yabancı ortaklığı olan firmaların işgücü taleplerinde eğitim durumunun çok belirleyici olmadığı görülmektedir. Araştırma ile Konya ili genelinde fark etmez seçeneği ve lise altı eğitim seviyesinde verilen açık iş sayısı ihracat yapan firmalarda da yüksek seviyededir.

Tablo 27: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	34,1%	70,7%	70,7%	4,9%	12,2%
Lise altı	56,1%	43,9%	56,7%	16,2%	2,5%
Genel Lise	46,0%	30,1%	53,6%	19,8%	19,5%
Meslek Lisesi	44,6%	51,5%	60,2%	32,6%	16,0%
Meslek Yüksekokulu	32,8%	37,4%	58,5%	28,7%	8,3%
Lisans	21,4%	31,2%	46,7%	39,3%	12,2%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Fark Etmez	42,1%	50,5%	64,6%	18,7%	9,7%
Genel Toplam	**43,5%**	**46,0%**	**60,4%**	**20,8%**	**10,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşgücü talebinde bulunan işverenlerin eleman aramada kullandığı kanallar eğitim durumuna göre incelendiğinde; en fazla geleneksel yöntemlerin (akraba-eş dost, gazete) tercih edildiği bunu İŞKUR'un takip ettiği görülmektedir. Lisans ve lisansüstü eğitim seviyesindeki açık iş taleplerinin çok büyük bir oranının akraba eş-dost kanalı ile arandığı öte yandan eğitim seviyesi düştükçe Kurumumuza olan talebin arttığı görülmektedir. Kurum olarak beyaz yakalı işgücü taleplerini de karşılamaya çalışmak öncelikli hedeflerimizdendir.

Grafik 9: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

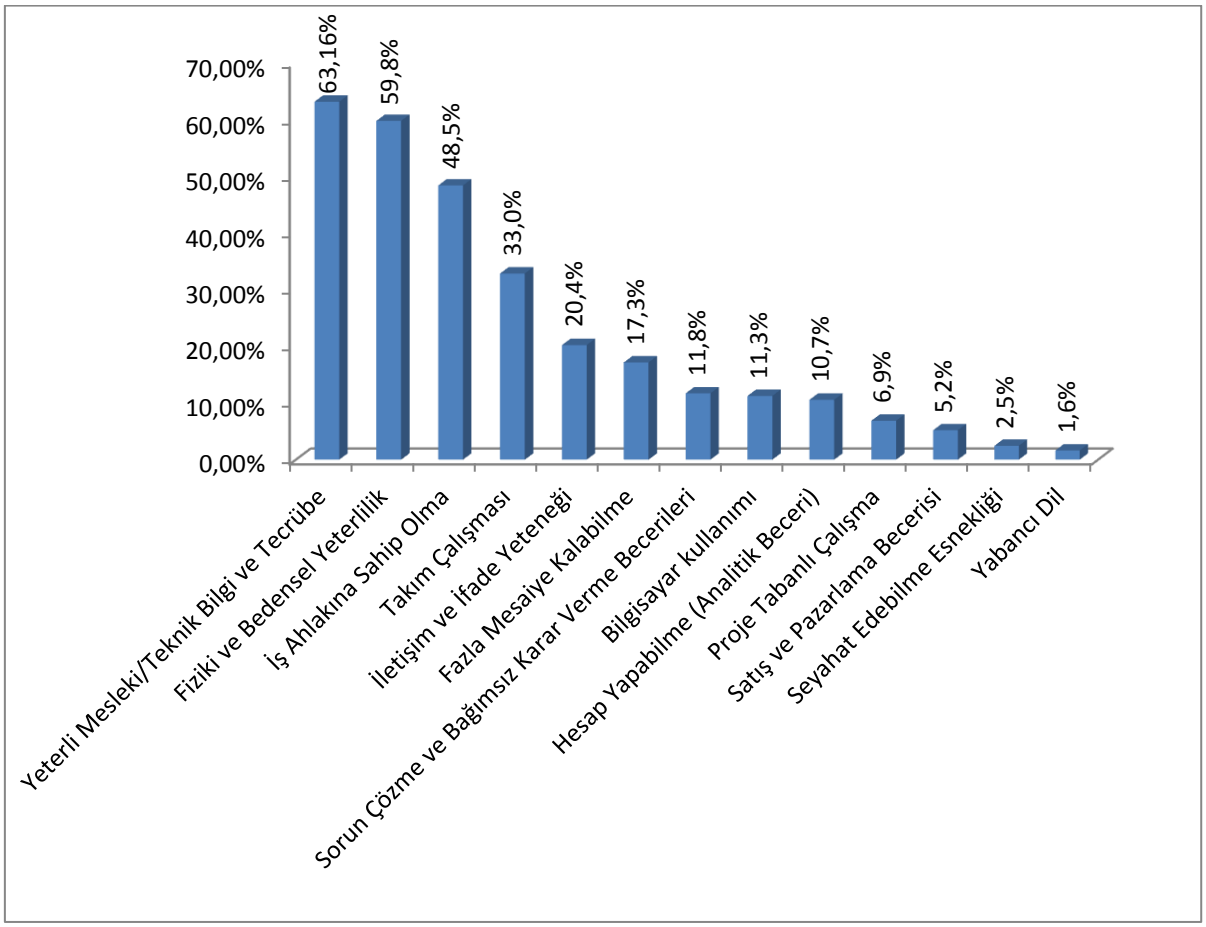

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında yer alan işverenlerin açık iş taleplerini beceri ve yetkinlik açısından incelediğimizde; en fazla yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, fiziki ve bedensel yeterlilik ve iş ahlakına sahip olma gibi kriterlerin ön plana çıktığı görülmüştür. Çalışma hayatında önemli olduğu düşünülen sorun çözme ve bağımsız karar verme becerisi %11,8'de iletişim ve ifade yeteneği %20,4'de kalmıştır. Bunun nedeni olarak ilimizdeki aile tabanlı şirketlerin çok olması gösterilebilir.

Grafik 10: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

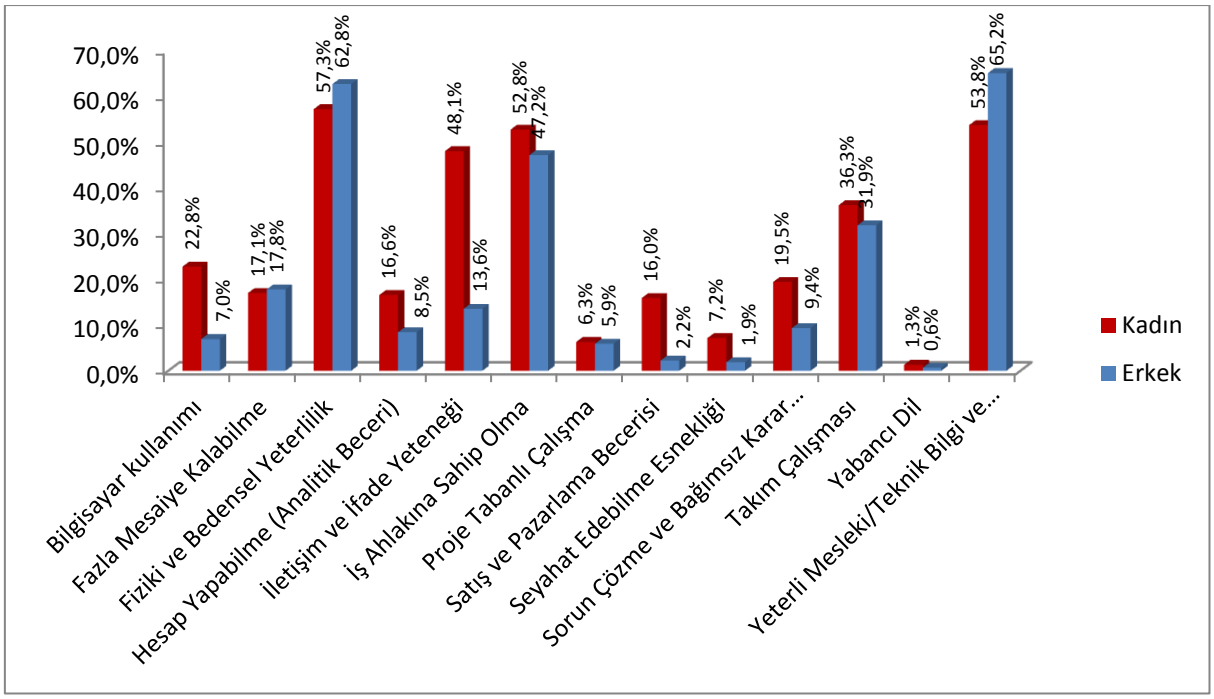

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Cinsiyet bazında açık işlerin beceri ve yetkinliğe göre dağılımı incelendiğinde işverenlerin kadın işgücünde en çok fiziki ve bedensel yeterliliği; erkeklerde ise yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe kriterini ön planda tuttukları görülmüştür. Ayrıca iletişim ve ifade yeteneğine kadın işgücünde daha fazla önem verildiği görülmüştür. Kadın işgücünün ağırlıklı olarak hizmetler sektöründe çalışıyor olması bu becerinin daha yüksek oranda talep edilmesine neden olmuştur.

Tablo 28: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Beceri ve Yetkinlik	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Lisansüstü	Fark etmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	9,8%	4,0%	33,3%	16,4%	56,7%	44,4%	100,0%	2,6%	11,3%
Fazla Mesaiye Kalabilme	26,8%	14,3%	24,2%	27,2%	13,5%	4,9%	0,0%	17,1%	17,3%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	97,6%	62,3%	52,1%	54,6%	25,8%	23,8%	0,0%	66,5%	59,8%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4,9%	5,4%	24,5%	20,6%	35,0%	31,6%	0,0%	4,6%	10,7%
İletişim ve İfade Yeteneği	7,3%	17,0%	45,5%	30,3%	36,4%	44,2%	100,0%	12,0%	20,4%
İş Ahlakına Sahip Olma	29,3%	57,8%	49,4%	56,6%	55,5%	43,6%	100,0%	44,5%	48,5%
Proje Tabanlı Çalışma	0,0%	5,5%	4,9%	12,4%	24,7%	30,3%	0,0%	3,6%	6,9%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0,0%	5,0%	19,8%	1,4%	13,8%	7,5%	0,0%	2,4%	5,2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0,0%	3,3%	5,7%	1,1%	8,4%	4,3%	0,0%	1,3%	2,5%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	41,5%	8,3%	22,2%	20,6%	28,0%	23,7%	0,0%	7,0%	11,8%
Takım Çalışması	70,7%	27,3%	31,0%	44,6%	47,3%	29,1%	0,0%	32,6%	33,0%
Yabancı Dil	0,0%	0,0%	6,8%	0,9%	4,1%	7,8%	100,0%	0,4%	1,6%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	41,5%	52,4%	51,0%	69,1%	70,4%	71,5%	100,0%	67,2%	63,2%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşverenlerin açık iş taleplerini verirken eğitim durumuna göre farklı kriterler belirledikleri görülmüştür. Tablodan da anlaşılacağı üzere her tahsil seviyesinde yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, fiziki ve bedensel yeterlilik ve iş ahlakına sahip olma becerilerine ağırlık vermişlerdir. Lisans eğitim seviyesinde yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerisi en yüksek iken seyahat edebilme esnekliği becerisi en az orana sahiptir.

Tablo 29: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat Yapan Firmaların Beceri Dağılımı	Toplam Açık iş Sayısı	Beceri Dağılımı
Bilgisayar kullanımı	240	10,7%	548	11,3%
Fazla Mesaiye Kalabilme	431	19,2%	836	17,3%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1.402	62,5%	2.890	59,8%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	208	9,3%	515	10,7%
İletişim ve İfade Yeteneği	305	13,6%	986	20,4%
İş Ahlakına Sahip Olma	1.096	48,9%	2.342	48,5%
Proje Tabanlı Çalışma	176	7,8%	335	6,9%
Satış ve Pazarlama Becerisi	54	2,4%	253	5,2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	38	1,7%	119	2,5%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	239	10,7%	570	11,8%
Takım Çalışması	891	39,7%	1.595	33,0%
Yabancı Dil	31	1,4%	79	1,6%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1.441	64,3%	3.053	63,2%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İlimizde ihracat yapan firmaların açık iş sayısı ve beceri dağılımının toplam açık iş sayısı ve beceri dağılımı ile mukayesesi yapıldığında ihracat yapan firmaların açık iş sayısının firmaların toplam açık iş sayısının yarısı olduğu Grafik 7'de görülmektedir. Buna göre Konya İşgücü Piyasasında ağırlığı olan ihracatçı firmaların işgücü temininde dikkat ettikleri beceri ve yetkinlikler genel firma talepleri ile uyuşmaktadır.

Grafik 11: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı

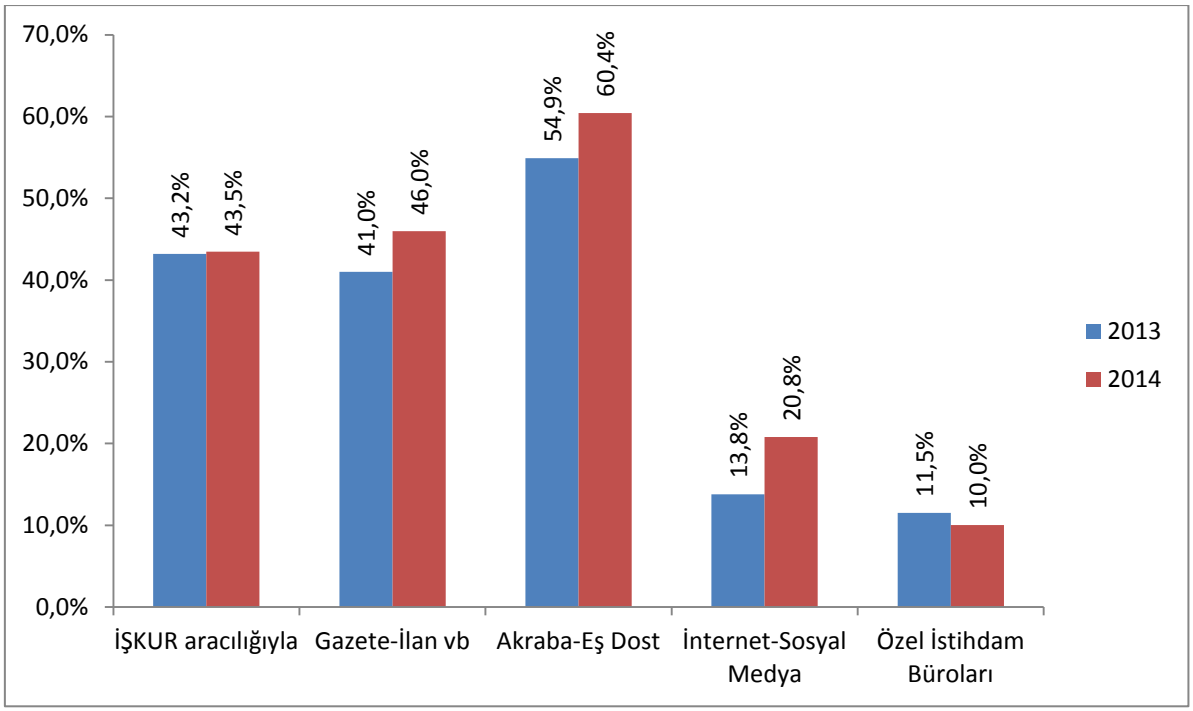

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşverenlerin işgücü temin ederken kullandıkları kanallar vardır. Bu kanallar sanal ortam olabileceği gibi basılı ve görsel medya aracılığıyla da olabilir. Kamu istihdam kurumu olarak İŞKUR, işverenlerimizin %43,5 ile işgücü temininde başvurdukları bir kurumdur. Ancak halen %60,4 ile geleneksel akraba eş-dost kanalı ile işgücü temini en çok başvurulan yoldur. 2013 ve 2014 yıllarının karşılaştırıldığı grafikte geleneksel arama kanallarının önemini artırdığı özel istihdam bürolarına olan talebin ise azaldığı görülmektedir. Öte yandan internet-sosyal medya kanalına olan ilginin 2013 yılına göre arttığı söylenebilir.

Tablo 30: İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanalının Dağılımı

Arama Kanalı	1-9	10-49	50-249	250+
İŞKUR aracılığıyla	24,5%	33,2%	57,2%	61,4%
Gazete-İlan vb	24,2%	38,3%	45,9%	30,9%
Akraba-Eş Dost	77,4%	62,5%	46,5%	43,6%
İnternet-Sosyal Medya	13,7%	15,6%	30,0%	31,2%
Özel İstihdam Büroları	2,3%	7,2%	15,1%	0,0%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma sonucunda işyerinde çalışan sayısı arttıkça işgücü temininde işverenlerin İŞKUR'u tercih ettikleri görülmüştür. Aynı şekilde geleneksel yöntemin yani akraba, eş dost kanalının firmalar büyüdükçe kullanım oranı azalmaktadır. Büyük ölçekli firmaların özel

istihdam bürolarını neredeyse hiç kullanmadığı sonucu dikkat çekicidir. Firmalarda çalışan sayısı arttıkça açık iş temininde internet ve sosyal medya kanalının kullanım oranında arttığı görülmektedir.

Tablo 31: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı

Arama Kanalı	Evet	Hayır
İŞKUR aracılığıyla	47,2%	31,1%
Gazete-İlan vb	42,4%	35,4%
Akraba-Eş Dost	55,0%	65,4%
İnternet-Sosyal Medya	22,3%	15,1%
Özel İstihdam Büroları	9,5%	6,5%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Teşvikten yararlanan işyerleri işgücü temininde %47,2 ile İŞKUR'dan yararlanmaktadır. Bu grupta da geleneksel yöntem olan akraba eş dost kanalı %55 ile en çok tercih edilen yöntemdir. Teşvikten yararlanan firmaların yüksek oranda geleneksel yöntemle işgücü teminine çalıştıkları kadar özel istihdam bürolarından da o derece düşük oranda yararlandıkları dikkati çekmektedir.

Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalı	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	1.895	205	2.101	60,2%	12,6%	43,5%
Gazete-İlan vb	1.654	554	2.222	52,5%	34,0%	46,0%
Akraba-Eş Dost	1.673	1.199	2.921	53,1%	73,5%	60,4%
İnternet-Sosyal Medya	752	243	1.005	23,9%	14,9%	20,8%
Özel İstihdam Büroları	377	107	485	12,0%	6,5%	10,0%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Kurumumuza kayıtlı işyerlerinin %60,2'si işgücü temininde İŞKUR hizmetlerinden yararlandığını beyan etmiştir. Bu grup firmalar akraba eş dost kanalını daha az tercih ettiklerini ifade etmiştir. Kurumumuz hizmetlerinden faydalanan firmalar özel istihdam bürolarını işgücü temininde daha az kullandıklarını ifade etmişlerdir. Kurumumuz faaliyetleri daha geniş tabanda yankı buldukça arama kanalı olarak kullanımının da artacağı düşünülmektedir. Bu nedenle işverenlerimize Kurumumuz hizmetlerini anlatan işyeri ziyaretleri ve özel toplantılar düzenlenmektedir.

Tablo 33: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı

Arama Kanalı	Toplam Açık Is Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	1.862	61,2%
Gazete-İlan vb	1.601	52,7%
Akraba-Eş Dost	1.609	52,9%
İnternet-Sosyal Medya	719	23,6%
Özel İstihdam Büroları	377	12,4%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Kurumumuz hizmetlerinden faydalanan ve işgücü temininde İŞKUR'u tercih ettiklerini beyan eden firmaların verdikleri toplam açık iş sayısı 1.862'dir. Açık iş dağılımına oran olarak baktığımızda %61,2'dir. Geleneksel yöntem olan akraba eş dost kanalı halen direncini korumaktadır.

Tablo 34: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

İşyerinin Faaliyet Yılı	Açık Is Isveren Sayısı	Isveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	222	935	23,8%
5-9	284	1.040	27,4%
10-14	229	698	32,8%
15-19	202	677	29,9%
20-24	164	500	32,8%
25+	152	444	34,2%
Genel Toplam	**1.253**	**4.293**	**29,2%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

25 yaş üzeri firmalarda açık iş verme oranı %34,2 ile en yüksek seviyededir. Ekonomik faaliyetine yeni başlamış firmaların da açık iş verme oranı %23,8 ile azımsanmayacak seviyededir. Bu noktada yeni kurulan firmalara istihdam teşviğinin maksadının hâsıl olduğunu söyleyebiliriz. Firma yaşı büyüdükçe firma sayısının azaldığı, 10 ve 25+ yaşındaki firmaların açık iş verme oranı tüm firma ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 35: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı

İşyerlerinin Yaşı	Toplam Açık Is Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	805	23.359	3,3%
5-9	1.077	30.921	3,4%
10-14	747	20.306	3,5%
15-19	833	22.350	3,6%
20-24	708	16.117	4,2%
25+	664	20.842	3,1%
Genel Toplam	**4.834**	**133.895**	**3,5%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamındaki firmaların toplam istihdamın yaklaşık %23'nü gerçekleştiren 5-9 yaş arası firmaların açık iş oranı %3,4 iken, 20-24 yaş arası firmalarda bu oran %4,2'dir. 10 ve 24 yaş arası firmaların açık iş verme oranı toplam firmaların açık iş verme oranı ortalamasından yüksektir. Yeni kurulan firmaların açık iş verme oranı da küçümsenmeyecek orandadır. İstihdamın arttırılması işsizliğin azaltılması noktasında girişimciliğin teşvik edilerek yeni firmaların kurulmasının kolaylaştırılması ve önünün açılması önem arz etmektedir.

2.6. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü piyasası araştırması kapsamındaki işletmelere 2014 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Buradan temin edilen bilgiler ışığında eğitim ve mesleki eğitim programlarına müdahalelerin yapılması ve piyasa şartlarına uygun işgücünün yetiştirilmesi nitelikli istihdamı gerçekleştirecek, kamu kaynaklarının ve insan kaynaklarının israfını önleyecektir. Nitelikli istihdam üretimin kalitesini arttırırken rekabet gücünü destekleyecektir. Mal ve hizmetlerin nitelikli olması ihracata katkı sağlayacaktır. Bu açıdan TGÇM'nin tespiti önemlidir.

Tablo 36: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı

Sektörler	Konya		Türkiye	
	Eleman Sayısı	Oransal Dağılım	Eleman Sayısı	Oransal Dağılım
Madencilik ve taş ocakçılığı	23	0,3%	3.295	1,2%
İmalat	3.786	55,2%	111.361	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0	384	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	11	0,2%	377	0,1%
İnşaat	540	7,9%	34.347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1.264	18,4%	48.979	17,3%
Ulaştırma ve depolama	263	3,8%	9.957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	286	4,2%	21.918	7,8%
Bilgi ve iletişim	18	0,3%	3.631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	21	0,3%	1.305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	23	0,3%	1.452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	173	2,5%	8.630	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	158	2,3%	18.839	6,7%
Eğitim	68	1,0%	4.027	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	186	2,7%	7.960	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11	0,2%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	33	0,5%	5.408	1,9%
Genel Toplam	**6.864**	**100%**	**282.704**	**100%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Konya ekonomisinde ağırlıklı bir yere sahip imalat sektörü, nitelikli eleman bulmakta zorluk çekmektedir. Çünkü insanlar çeşitli nedenlerle meslek sahibi olsa da anılan sektörde çalışmak istememektedir. İmalat sektörünü %18,4 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü

izlemektedir. Bu sıralama ülke geneli içinde geçerlidir. Demek ki sorunlar genel olarak aynıdır. Piyasanın aktörleri sorunun çözümü noktasında karşılıklı beklentileri tespit ederek çözüme kavuşturmalıdır.

Tablo 37: Türkiye TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımının Dönemler İtibariyle Karşılaştırması

TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı				
	2013		2014	
Sektör	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	2.814	0,8%	3.295	1,2%
İmalat	134.403	39,4%	111.361	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	510	0,1%	384	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	559	0,2%	377	0,1%
İnşaat	45.631	13,4%	34.347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	61.834	18,1%	48.979	17,3%
Ulaştırma ve depolama	13.091	3,8%	9.957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22.200	6,5%	21.918	7,8%
Bilgi ve iletişim	2.764	0,8%	3.631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2.340	0,7%	1.305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.891	0,6%	1.452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10.595	3,1%	8.630	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	19.887	5,8%	18.839	6,7%
Eğitim	5.693	1,7%	4.027	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9.896	2,9%	7.960	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	852	0,2%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	5.988	1,8%	5.408	1,9%
Genel Toplam	**340.950**	**100,0%**	**282.704**	**100,0%**

Kaynak: TÜRKİYE 2014 İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerde eleman sayısının sektörel dağılımı 2013 ve 2014 yılı verileri karşılaştırıldığında imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, idari ve destek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde 2014 yılı için bir azalma söz konusu olsa da bazı verilerde 2013 yılı oranlarına yakın oranların bulunduğu görülmektedir. 2014 yılında tüm sektörlerde TGÇM'de eleman sayısı azalmıştır.

Tablo 38: Konya TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	Meslek Grubu İçerisindeki Oransal Dağılım	Toplam Açık İş Sayısı	Meslek Grubu İçerisindeki Oransal Dağılım
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	157	2,3%	198	4,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	643	9,4%	502	10,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	820	11,9%	710	14,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	15	0,2%	29	0,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	541	7,9%	375	7,8%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.070	44,7%	1.852	38,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	546	8,0%	387	8,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.065	15,5%	775	16,0%
Yöneticiler	6	0,1%	7	0,1%
Genel Toplam	**6.864**	**100,0%**	**4.834**	**100,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin açık iş ve meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve nitelik gerektirmeyen meslekler şeklinde sıralandığı görülmektedir. En çok TGÇM eleman sayısı 3.070 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda iken en az 6 eleman sayısı ile yöneticiler grubundadır.

Tablo 39: Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı ve Oransal Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı	TGÇM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	36	12	32,4%
İmalat	1.387	894	64,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8	4	43,8%
İnşaat	712	183	25,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1.020	487	47,8%
Ulaştırma ve depolama	237	84	35,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	151	88	58,4%
Bilgi ve iletişim	17	9	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	38	5	12,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	26	6	23,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	179	74	41,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	143	27	18,8%
Eğitim	138	46	33,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	94	59	63,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	12	5	41,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	87	21	24,4%
Genel Toplam	**4.293**	**2.003**	**46,7%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinden imalat sektörünün %64,4'ü, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörünün %63,1'i ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe %58,4'ü TGÇM'ler olduğunu belirtmişlerdir. Farklı sektörlerde faaliyet gösteren işverenlerin TGÇM sayısı sektörlerde çalışan eleman sayısının çeşitliliğinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 40: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

Meslek Grupları	Eleman Sayısı	Oran
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	157	2,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	643	9,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	820	11,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	15	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	541	7,9%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.070	44,7%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	546	8,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.065	15,5%
Yöneticiler	6	0,1%
Genel Toplam	**6.864**	**100,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Temininde güçlük çekilen işgücünün meslek gruplarına göre araştırılmasında sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların başı çektiği ve onu tesis ve makine operatörleri ve montajcıların izlediği, nitelik gerektirmeyen mesleklerin üçüncü sırada yer aldığı görülmüştür. TGÇM eleman sayısının meslek gruplarına göre dağılımında yöneticiler meslek grubu 6 eleman ile bulunmakta en az zorluk çekilen meslek grubudur.

Tablo 41: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısı ve Toplam Çalışan Sayısına Oranı

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Eleman Sayısı	Oran
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	8.019	157	2,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	14.229	643	4,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	22.554	820	3,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1.810	15	0,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	13.541	541	4,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	35.068	3.070	8,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	11.416	546	4,8%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	23.065	1.065	4,6%
Yöneticiler	4.193	6	0,2%
Genel Toplam	**133.895**	**6.864**	**5,1%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Temininde güçlük çekilen eleman ve toplam çalışan sayısı oranı meslek gruplarına göre incelendiğinde sanatlarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda 35.068 kişi istihdam edilirken aynı meslek grubunda 3.070 kişinin temininde güçlük çekildiği, tesis ve makine operatörleri ve montajcıları meslek grubunda 23.065 kişi istihdam edilirken 1.065 kişinin temininde güçlük çekildiği, nitelik gerektirmeyen meslek grubunda 22.554 kişi istihdam edilmesine karşın 820 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Tablo 42: Mesleklere Göre TGÇ Dağılımı % 2013 – 2014

Konya			
2014		2013	
Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
Gaz Altı Kaynakçısı	8,9%	Kaynakçı (Gaz Altı, Oksijen, Elek.)	9,4%
Beden İşçisi (Genel)	6,4%	Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	4,6%
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	5,0%	Şoför-Yük Taşıma	2,8%
Dökümcü (Metal)	2,8%	Dökümcü (Metal)	2,3%
Şoför-Yük Taşıma	1,7%	Beden İşçisi (Genel)	2,2%
Makineci (Dikiş)	1,6%	Garson (Servis Elemanı)	1,8%
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	1,5%	Tornacı (Torna Tez. Operatörü)	1,8%
Temizlik Görevlisi	1,3%	Pazarlamacı	1,6%
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	1,3%	Metal Döküm Kalıpçısı	1,6%
Satış Danışmanı	1,3%	Depo Hamalı	1,3%
Garson (Servis Elemanı)	1,2%	Akaryakıt Satış Elemanı	1,3%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	1,2%	Ambalajcı (El İle)	1,1%
Pazarlamacı	1,2%	Boyacı-Metal	1,1%
Muhasebeci	1,0%	Satış Temsilcisi / Plasiyer	1,1%
Kalıpçı-Pres	1,0%	Muhasebeci	1,1%
Ayakkabı İmalatçısı	1,0%	Elektrikçi (Genel)	1,0%
Güvenlik Görevlisi	0,9%	Satış Danışmanı	1,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0,9%	Makine Montajcısı	1,0%
Kasap	0,9%	Aşçı	0,9%
Aşçı	0,9%	Sıvacı	0,9%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Geçen yılki araştırma ile bu yılki araştırma sonuçlarını TGÇM ler açısından karşılaştırdığımızda sonuçların birbiriyle benzeştiğini görmekteyiz. Dolayısıyla insan kaynakları eğitim programlarının hazırlanma ve uygulanmasında güncel ekonomik şartların dikkate alınması gerektiği bir kez daha yinelenmiştir. Mesleklere göre temininde güçlük çekilen işgücü 2013 yılında Kaynakçı, CNC Torna Tezgahı Operatörü, Şoför-Yük Taşıma, Dökümcü (Metal) ve Beden İşçisi olarak sıralanırken 2014 yılında Gaz Altı Kaynakçısı,

Beden İşçisi, CNC Torna Tezgahı Op. Dökümcü (Metal) ve Şoför-Yük Taşıma olarak sıralanmıştır.

Tablo 43: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Durumu

Meslek Grupları	Evet	Genel Toplam	Karşılanma Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	24	84	28,57%
Hizmet Ve Satış Elemanları	81	219	36,99%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	60	164	36,59%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	6	16,67%
Profesyonel Meslek Mensupları	88	232	37,93%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	279	788	35,41%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	70	211	33,18%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	127	293	43,34%
Yöneticiler	1	5	20,00%
Genel Toplam	**732**	**2.003**	**36,60%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Araştırmada işverenlerin temininde güçlük çektikleri meslekleri karşılayıp karşılamadıkları da sorulmuştur. Alınan yanıtlarla oluşan tablo yukarıda verilmiştir. Buna göre işverenler %43,34 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleğinde, %37,93 profesyonel meslek mensupları ve %36,99 hizmet ve satış elemanları mesleğindeki TGÇM' leri karşıladıklarını beyan etmişlerdir. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ve yöneticiler meslek grubunda temininde güçlük çekilen meslekleri işverenlerin karşılama oranı sırası ile %16,67 ve %20'dir. Bu verilere dayanarak işverenler bu meslek gruplarındaki temininde güçlük çekilen meslekleri karşılamakta zorlanmaktadırlar.

Tablo 44: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılımı

TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılımı								
Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması	İşyerine Ulaşım Zorluğu	Çalışma Sürelerinin Uzunluğu
Gaz Altı Kaynakçısı	55,5%	77,6%	61,3%	10,5%	19,6%	2,2%	2,9%	0,8%
Beden İşçisi (Genel)	31,5%	16,0%	12,8%	28,0%	12,7%	47,4%	0,8%	4,7%
CNC Torna Tezgâhı Op.	38,4%	86,0%	66,4%	15,5%	22,3%	6,5%	4,2%	1,2%
Dökümcü (Metal)	55,3%	73,3%	60,3%	50,2%	21,0%	6,3%	3,4%	3,1%
Şoför-Yük Taşıma	14,3%	73,9%	70,0%	26,4%	9,0%	0,0%	0,9%	7,3%
Makineci (Dikiş)	79,9%	93,4%	89,9%	46,8%	1,8%	1,8%	0,0%	0,0%
Tornacı (Torna Tez. Op.)	38,1%	84,5%	59,8%	12,4%	15,5%	7,2%	0,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	40,7%	44,6%	42,4%	13,0%	68,3%	25,5%	11,4 %	1,1%
Plastik Enj Ür. El.	34,8%	10,3%	12,6%	26,3%	4,6%	58,8%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	21,2%	73,5%	66,4%	6,9%	9,2%	8,1%	4,6%	4,6%
Garson (Servis El.)	37,8%	68,4%	70,8%	19,0%	17,4%	4,7%	0,0%	3,8%
Satış Tem. / Plasiyer	33,2%	90,1%	77,6%	17,3%	7,4%	1,2%	0,0%	2,5%
Pazarlamacı	19,1%	86,2%	65,8%	15,2%	6,3%	0,0%	0,0%	6,3%
Muhasebeci	28,8%	94,3%	63,8%	8,8%	4,4%	0,0%	0,0%	5,9%
Kalıpçı-Pres	89,4%	95,5%	66,7%	24,2%	10,6%	7,6%	4,5%	18,2%
Ayakkabı İmalatçısı	64,6%	53,9%	41,6%	13,8%	16,9%	0,0%	0,0%	9,2%
Güvenlik Görevlisi	3,2%	60,3%	40,9%	47,0%	64,8%	20,3%	17,8 %	14,2%
Kaynakçı (Oks Ve Elekt.)	39,2%	84,6%	67,8%	3,6%	16,7%	0,0%	7,0%	0,0%
Kasap	58,9%	86,9%	44,3%	3,3%	14,7%	0,0%	4,9%	4,9%
Aşçı	22,5%	74,6%	55,1%	6,7%	11,8%	1,8%	3,3%	0,0%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Yapılan araştırmada işverenlere TGÇM nedenleri sorulduğunda ağırlıklı olarak gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması cevabı verilirken, bunu yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması izlemektedir. Genel olarak bakıldığında nitelik gerektiren mesleklerin temininde güçlük çekilme nedeni gerekli mesleki tecrübeye sahip elemanların yetişmemesi, nitelik gerektirmeyen mesleklerde ise çalışma ortam koşulları ve ücret politikalarının beğenilmemesidir. Tablodan anlaşılacağı üzere Gaz Altı Kaynakçısı, Dökümcü (Metal) ve CNC Torna Tezgahı Operatörü mesleklerinde Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gibi nedenlerle işgücü temininde güçlük çekildiği ifade edilmiştir. İşverenlere göre Çalışma Sürelerinin Uzunluğunun her meslek için işgücü temininde güçlük çekilme sebebi olmadığı belirtilmiştir.

Tablo 45: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı

TGÇM İşyerlerinde TGÇ Nedeni Dağılımı		
TGÇ Nedenleri	**TGÇM İşveren Sayısı**	**Oran**
Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	3.038	44,3%
Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	4.726	68,8%
Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	3.735	54,4%
Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi	1.198	17,5%
Önerilen Ücretin Az Bulunması	1.102	16,1%
Vardiyalı Çalışma Olması	615	9,0%
İşyerine Ulaşım Zorluğu	221	3,2%
Çalışma Sürelerinin Uzunluğu	252	3,7%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşverenlere göre TGÇM'lerin işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedenleri %68,8 ile Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, %54,4 ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, %44,3 ile Bu meslekte işe başvuru yapılmamasıdır. Öte yandan işgücü arzını tetikleyecek nedenler işverenlerce çok önemsenmemektedir. Öyle ki önerilen ücretin az bulunması %16,1, vardiyalı çalışma %9 ve çalışma sürelerinin uzunluğu %3,7 en az değerde neden olarak gösterilmektedir.

Tablo 46: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Konya ile Türkiye Karşılaştırması

TGÇ Nedenleri Oransal Dağılımı Türkiye- Konya Karşılaştırması		
TGÇ Nedenleri	**Türkiye**	**Konya**
Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	43,6%	44,3%
Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	71,2%	68,8%
Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	59,5%	54,4%
Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi	19,9%	17,5%
Önerilen Ücretin Az Bulunması	21,7%	16,1%
Vardiyalı Çalışma Olması	9,7%	9,0%
İşyerine Ulaşım Zorluğu	7,1%	3,2%
Çalışma Sürelerinin Uzunluğu	6,0%	3,7%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri Türkiye ve Konya'yı karşılaştıran tablo incelendiğinde aynı nedenlerin yaklaşık değerleri aldığı görülmektedir. İşverenlere göre nedenler; yeterli eleman bulunmaması, gerekli mesleki beceriye sahip olunmaması ve yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. Çalışma sürelerinin uzunluğu ve iş yerine ulaşım zorluğu Türkiye genelinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak %7'ye yakın bir oran alırken ilimizde bu nedenlerin oransal değeri yaklaşık %4'tür.

2.7. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

12 Mayıs – 27 Haziran tarihleri arasında yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında işyerlerine gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri sorulmuştur. Araştırma neticesinde edinilen bilgilere göre işyerleri önümüzdeki dönemlerde istihdam durumları için olumlu tablo çizmektedirler. 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle il genelinde eğitim sektörü hariç tüm sektörlerde net istihdam artışı beklenmektedir.

Gelecek dönemler net istihdam artış beklentisi, gelecek dönemlerde açık işlerin de artma eğilimini ortaya koymaktadır. Konya İlinde ortalama %3,5 olan açık iş oranına karşılık işverenler gelecek dönemde de istihdam artışı beklemektedirler.

Hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağına dair öngörü sahibi olmanın en büyük faydası Aktif İşgücü Politikalarını bu mesleklere yöneltmektir. Bu sayede istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sunulmaktadır.

Tablo 47: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi Ve Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	72	901	8,0%
İmalat	4.196	57.857	7,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	2	1.541	0,1%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	25	940	2,6%
İnşaat	1.260	15.327	8,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1.507	20.128	7,5%
Ulaştırma Ve Depolama	179	5.740	3,1%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	120	3.488	3,5%
Bilgi Ve İletişim	63	414	15,1%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	20	670	3,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	37	490	7,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	379	3.015	12,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1.357	13.115	10,3%
Eğitim	-106	3.841	-2,8%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	194	5.142	3,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	11	196	5,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	28	1.091	2,5%
Genel Toplam	**9.343**	**133.895**	**7,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Yine aynı verilere göre; bilgi ve iletişim sektöründe %15,1, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe %12,6 ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe %10,3 net istihdam artışı beklenmektedir. Eğitim sektörü 3.841 kişiyi istihdam etmektedir. Ancak araştırma ile ulaşılan sonuca göre bu sektördeki net istihdam değişim oranı -%2,8'dir. Yine aynı şekilde elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe 1.541 kişi istihdam edilirken net istihdam değişim oranı %1'in altındadır. Bu rakamlar dikkate alınarak iş arayanların kişisel becerilerine yenilerini katmaları iş arama sürelerini kısaltacaktır.

Tablo 48: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	222	8.019	2,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.160	14.229	8,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.929	22.554	8,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	31	1.810	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	379	13.541	2,8%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.377	35.068	9,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	753	11.416	6,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.498	23.065	6,5%
Yöneticiler	-6	4.193	-0,1%
Genel Toplam	**9.343**	**133.895**	**7,0%**

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Net istihdam değişiminin sektörlere göre incelenmesinden sonra meslek grupları itibariyle de incelenmesi karar alıcılara ve karar verme aşamasında olanlara yol gösterecektir. Araştırma ile referans döneminde ilimizde yerleşik işerlerinin ihtiyaçları doğrultusunda 35.068 kişi istihdam eden sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile 14.229 kişiyi istihdam eden hizmet ve satış elemanları meslek grubunda olan işgücüne talebin artacağı, 4.193 kişinin istihdam edildiği yöneticiler meslek grubuna olan talebin ise azalacağı görülmektedir. 1.810 kişinin çalıştığı nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda ise net istihdam değişim oranı %1,7 ile sınırlı kalmıştır. İlimizde tarımın ekonomik yapıdaki ağırlığı bilinmektedir. Ancak modern tarımsal işletmelere tam olarak geçilememiş olması halen kayıt dışı istihdamın yaygınlığı sonuçların bu şekilde çıkmasında etkili olmuştur.

Tablo 49: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Olan Meslekler	Net İstihdam Azalışı Olan Meslekler
Gaz Altı Kaynakçısı	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Beden İşçisi (Genel)	Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar
Güvenlik Görevlisi	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim
Su Kanalı İşçisi	Matematikçi
Temizlik Görevlisi	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Pazarlamacı	Türkçe Öğretmeni
Şoför-Yük Taşıma	Doğal Taşları İşleme Ustası
Makine Montaj İşçisi	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Direksiyon Eğitmeni

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

İşgücü piyasası talep araştırması ile işgücü piyasasında net istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler tespit edilmeye çalışılmıştır. Net istihdam azalışı beklenen mesleklerde konjonktürel etkilerin olduğu göz ardı edilmemelidir. Net istihdam artışı olan meslekler Gaz Altı Kaynakçısı, Beden İşçisi, Güvenlik Görevlisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü ve Su Kanalı İşçisi iken; net istihdam azalışı olan meslekler Matematik Öğretmeni, Diğer Madenciler ve Taş Ocakçıları, Biyoloji Öğretmeni, Kimya Öğretmeni ve Matematikçidir. Net istihdam artışı beklenen mesleklerden üç tanesinin imalat sektörüne yönelik diğerlerinin ise hizmetler sektörüne yönelik olması dikkat çekicidir.

Tablo 50: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

Net İstihdam Artışı		Net İstihdam Azalışı	
2014	**2015**	**2014**	**2015**
Kaynakçı (Gaz Altı, Oksijen, Elektrik)	Gaz Altı Kaynakçısı	Tarım İşçisi-Karma Çiftçilik	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi	Demirci (Makine İle)	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim
Şoför-Yük Taşıma	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	Beden İşçisi (İnşaat)	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim
Pazarlamacı	Su Kanalı İşçisi	Direksiyon Eğitmeni	Matematikçi
Dökümcü (Metal)	Temizlik Görevlisi	Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Temizlik Görevlisi	Pazarlamacı	İnşaat Kalfası (Genel)	Türkçe Öğretmeni
Makine Montajcısı	Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)	Doğal Taşları İşleme Ustası
Ambalajcı (Makine İle)	Makine Montaj İşçisi	Diğer Ciltçiler Ve İlgili İşçiler	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Bekçi	Direksiyon Eğitmeni

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

2013 ve 2014 yılı içerisinde gerçekleştirilen araştırma kapsamında işverenlerin kısa ve orta vadeli dönemde artış ve azalış beklediği meslekler tespit edilmeye çalışılmıştır. Buna göre 2014-2015 yılı net istihdam artışı beklenen meslekler kaynakçı, tornacı, şoför ve beden işçisidir. Aynı dönem için azalış beklenen meslekler ise matematik, fizik ve biyoloji öğretmenlikleridir. Eğitim sektöründe faaliyet gösteren işgücündeki net istihdam azalış beklentisinin konjonktürel gelişmelerden kaynaklandığı söylenebilir. Buna karşın 2015 yılında imalata yönelik mesleklerde azalış beklenmemektedir. Meslek seçimi aşamasında olup işgücü piyasasına girmeye çalışan işgücüne yeterli mesleki yönlendirme yapılması halinde iş arama süresinin kısalarak istihdam edilme imkanının artacağı söylenebilir.

Tablo 51: Part Time Çalışma ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyeri Büyüklüğü	Part Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı	Part Time Çalışanı Olmayan İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı	Toplam İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı
1-9	42%	21,8%	23,2%
10-49	0,1	8,3%	8,3%
50-249	8,9%	5,9%	6,3%
250+	6,7%	0,7%	1,7%
Genel Toplam	9,2%	6,7%	7,0%

Kaynak: KONYA 2014 İPTA

Net istihdam değişim oranı işyerlerinin büyüklüğü ve part time çalışanı olması durumuna göre incelenmiştir. İşverenlerden alınan verilerle oluşturulan tabloya göre part time çalışanı olan işyerlerinde net istihdam değişim oranının daha fazla olduğu, yine bu grup içerisinde 1-9 çalışanlı işyerlerinde ise net istihdam değişim oranının %42 ye kadar çıktığı görülmektedir. Öte yandan part time çalışanı olmayan işyerlerinde net istihdam değişim oranı %6,7'dir. Bu grup içerisinde ise yine 1-9 çalışanlı işyerlerinde net istihdam değişim oranı yaklaşık %22'dir. Tabloya göre 250+ çalışanlı işyerlerinde net istihdam değişiminin daha az olduğu söylenebilir.

SONUÇ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda ülkeler sahip oldukları bilgi ve uzmanlık seviyesine göre güçlüdür veya değildir. Her gün değişen ve gelişen teknoloji bütün insanları bilgi ve yeteneklerini sürekli geliştirmeye zorlamaktadır.

Ülkelerin varlıklarını devam ettirebilmesi ve küresel güçlerle mücadele edebilmesinde başarının yolu insanların yeni ortamda ihtiyaç duyulan yeteneklere ve bilgilere sahip olmasından geçmektedir. Öyleyse; devlete, üniversite ve liselere yeni rekabet ortamında başarılı olacak insanların nasıl yetiştirileceği konusunda büyük görev düşmektedir. Bu konu zaten bütün taraflarca bilinmektedir. Çözümü de geliştirecek olan politika yapıcılardır.

Ancak işgücü piyasasının var olan ve belki de en önemli sorunlarından biri de hiç kuşkusuz sosyal diyalog noksanlığıdır. Günümüz modern toplumlarında diyalog son ederce önemlidir. Öyle ki, bu çağa sosyal çağ diyen sosyologlar bile vardır.

İletişimin ve diyalogun olmadığı ortamlarda herkesin kendi doğrularını karşı tarafa kabul ettirmek istemesi; hem insanların kendisini ifade etmesine mani olmakta hem de firmaların aradıkları işgücünü bulmasını engellemektedir. Oysaki insanların kendilerini rahatça ifade edebildiği ortamları oluşturan, diyalog ve iletişimi toplum yararına kullanmayı başaran yöneticiler, özellikle eleman bulma ve işe alma süreçlerinde, büyük başarı elde etmektedir.

İnsanın sosyal bir varlık olduğu, ailesi ve çevresine karşı sorumluluklarının olduğu unutulmamalıdır. İnsanoğlu kabiliyetlerini ancak sosyal hayatta geliştirebilir. Bu gelişmeyi sağlama açısından şirketler de topluma karşı sorumludurlar. Bu sorumluluk, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, çalışanların bireysel gelişimi için gerekli çabanın gösterilmesi, iş hayatı ile özel hayat arasındaki dengenin gözetilmesinden geçmektedir.

Bilinmelidir ki; firma sahipleri işyerindeki tutumlarını, uygulayacakları kuralları ve yapacakları birçok yenilikleri yeri geldiği zaman çalışanların hareketlerine ve davranışlarına göre tayin etmektedir. Çalışanlarına duydukları güvenle hem bireysel hem de firmaları için ulaşılması gereken hedefler belirlemektedir. Çalışanların ortaya koymuş olduğu davranış biçimi, etkili bir yönetim anlayışının oluşmasında, hedeflerin ve ilkelerin belirlenmesinde etkin bir rol oynamaktadır. Bu noktada çalışanlara da birçok görev düşmektedir; işyerine bağlılık, vefa, işten çıkarılmalarını önleyecek şekilde verimli ve uyumlu çalışmaları, azimli ve istekli olmaları, işyerinde kullanılacak yeni teknolojileri takip ederek gelişime kendini uyumlaştıracak bilgi ve beceri faaliyetlerine katılmaları ve sürekli kendi gelişimine çaba harcamalarıdır.

Bireylerin bir iş sahibi olması, çalışması, gelir elde ederek temel ihtiyaçlarını karşılaması, toplumla bağlarının güçlenmesini sağlar. Bu bağlanma ekonomik, sosyal ve siyasal boyutları olan bir süreci ifade etmektedir. Sosyal bağlanmanın en belirgin biçimi ekonomik alanda kendisini göstermektedir. Ekonomik olarak kendini ifade eden birey işgücü piyasasında da kendini yeniden üretmekte ve geliştirme ihtiyacı hissetmektedir.

Adil, tesirli ve uygulanabilir sosyo-ekonomik politikaların oluşturulabilmesi için Türkiye'nin genel olarak kendine özgü sosyal, ekonomik, kültürel ve demografik özelde ise işgücü yapısının özelliklerinden hareket edilmesi önem taşımaktadır. Örneğin aktif işgücü piyasası ve eğitim politikalarının işgücü piyasasına yeni girenlere veya girmekte zorlananlara farklı bir içerikte hazırlanması gerekmektedir. Diğer yandan sosyal dışlanma ve yoksullukla mücadele alanında üretilen politikalarda ihtiyaç odaklı bir yaklaşım benimsenmesi, iş arayanların sorunlarına bütüncül bir bakış açısının gelişmesini de sağlayacaktır. İşgücünün ihtiyaçlarına göre hazırlanmış istihdam politikalarının belirlenmesi, gelir getiren ve düzgün bir iş sahibi olmalarını sağlayıcı belirgin bir istihdam stratejisi uygulamak, toplumsal huzurun daha da gelişmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri
İŞKUR, İstatistik Yıllıkları
SGK, Aylık İstatistik Bülteni

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	
İşyerinin Yasal Unvanı	
İşyerinin Tabela Unvanı	
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.	

	Evet	Hayır	Fikrim Yok
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.			
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.			
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.			
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.			
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.			
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.			
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.			
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.			
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.			
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.			

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../ .....@.....		

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM			
S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?			
01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			
S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz. **(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)**		**Evet** ☐ **Hayır** ☐	
	SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ		

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ☐ ⇨ **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının

değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri

R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar 2014 yılı İŞKUR İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere-sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İŞKUR İPTA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J

K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İŞKUR İPTA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İŞKUR İPTA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i \big/ \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h\left(n_h - 1\right)\right] \text{ dır.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h \text{ şeklinde bulunur.}$$

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right) \text{ olarak elde edilir.}$$